

Brassói Lapok

Ára 5 lei

Csütörtök
1931. augusztus 27

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

194. szám
XXXVII. évfolyam

Ára 5 lei

VILÁGVÁLSÁG

Mialatt a francia kormány közeledést keres a szovjethez, melyről idáig hallani sem akart, hiszen nemcsak hidegrázósan félt tőle, hanem az egykori francia kölcsönök visszafizetésének meglágadása miatt halálosan haragudott is rá, az angol politikai pálságot a pártok koalíciójával, nemzetipárti kormány megalakításával akarják megoldani. Páris, a köztársasági és demokrata csomagolásban is konzervatív nacionalista és kapitalista, a hasonló színű és szellemű Lengyelország, s általában Románia bevonásával is, semlegeségi paktumot készül kötni Moszkvával, ami által egy állandóan nyomasztó, s állandóan aggasztó lidércnyomástól szabadulna meg. Az idáig előkelő allűrökkel és alkupást nem ismerő politikai axiómákkal dolgozó francia politika tehát leszáll a magas lóhátról és gyalogosan készül a világ közvéleménye csak rokon-szenovel és méltánylással fogadhatja. Erre a lépésre nem annyira Franciaország, hanem a lépésre nem annyira Európának van szüksége: közelségére és ki-egyenlítődsére olyan szélsőségeknek és ellentéteknek, melyek miatt sem politikai, sem gazdasági kibontakozás nem volna lehetséges.

Lám, ugyanez az ellenállhatatlan kényszer vagy talán az életmentés és életfenntartás ösztöne kovácsolja össze e pillanatban az angol pártok koalícióját MacDonald, Baldwin, Lloyd George közös kormányát, mintha nem is két különböző tábor, két vagy három különböző világnézet, tradíció, program és hivatás pártosította volna el őket s állította idáig élesen szembe egymással. A munkáspárt, amely megbuktatta a konzervatív pártot, most barátian, nemzeti alapon kapcsolódik, hazát ment, vagyont biztosít és pozíciót védelmez. Összefognak az ellentétek, mert természeti és történelmi szükségesség sodorja őket rá, mert érzik, hogy a halálra szánt hajó már csak úgy menthető meg, ha senkisék akar a másik előtt elmenekülni, hanem mindnyájan közös erővel tömők a réseket.

A brit pálságnak azonban van egy rendkívül érdekes és figyelemreméltó mellékhatása is, ami azonban pezető szerepre hivatott: a munkáspárt szakadása a koalíciós kormány nemzeti — tehát konzervatív — jellege miatt. MacDonald, Henderson, Snowden idáig is csak formailag tartoztak egy úgynevezett munkáspárthoz, ők főképp voltak, amikor a konzervatívok rozmárok és bálnák ezek, amikor azok cethalak, igazi munkáspárt, a marxi, lassalesi, bebeli és jauresi értelemben vett szocialistapárt idáig sem létezett Angliában. Ha azonban a szakadás tényleg megtörténik, akkor lesz s ezzel hangsúlyozódik ki valójában az új regeneráló korszak nyitánya, a szakítás a látszatok, formalitások, előítéletek rabságával, melyektől oly sokat szenved a világ. Angliában egy valódi, hamisítatlan, nem uraságoktól fölvetett szocializmus, melyet ép oly bizalommal és megbecsüléssel kezelnek a lordok urasága, mint ahogy a francia kormány semlegeségi paktumra vitálja Stalinékat, az őszinteség és közéletesség uralmát fogja jelenteni, ami-ppen a szélső szovinizmus és a szélső kapitalizmus közös nevezőre hozása a gazdasági megváltás jegyében, biztosíthatja végeül az anarchiából való kilábalást.

Eleinte bizonyára nehezen megy, s minden orrfintorítás és hátrálóművészkül, de végül is az előkelőségek bele-élik magukat az új szerepbe és lassankint még örömeik is telik benne. A ringlispilnél is milyen élvezet meg a nagy gyerekeknek is, ha minden újabb fordulónál más-más állatra ülhetnek. Még a rette-getes világválságban is gyönyörködtek a változatosság.

Argetoianu pénzügyminiszter új bombája

Elkészült a szeszmonopólium törvényjavaslata

A sör és bor kivéve, minden szesztermék monopol lesz

Négy milliárdjába került eddig az államnak a feketeszesz

Bukarest, augusztus 25

Zamfir Bratescu pénzügyminiszteri államtitkár hétfő délután magához kérte a sajtó képviselőit, akik előtt ismertetette az Argetoianu pénzügyminiszter által készített szeszmonopóliumról szóló törvénytervezetet.

Az államtitkár rámutatott arra, hogy a szeszgyártás kérdése rég óta égető problémája Románia gazdasági életének és az első ezzel kapcsolatos tervezet — Dorna-Vatrában született meg, Bratianu Vintila nyaraló helyén, 1923-ban. Az akkori terv 1926 körül valósult meg, de kár, hogy az azóta megszavazott törvények helyett nem a Bratianu Vintila-féle törvényt szavazták meg. Ettől az időponttól kezdve ugyanis

Románia szeszipara politikai eszköz-ké súlydott.

Az ebből fakadó egészségtelen rendszer vezetett aztán a mai állapotokhoz, a panamákhöz, amelyek fejtelenséget szültek az állami adminisztrációban és milliárdos károkat okoztak az államkasszáknak. Az egészségtelen rendszerek fertőjében odáig jöttünk, hogy

míg az állam 1925-ben 1 milliárd 800 millió lejt inkasszált be szeszilletékekből, 1931 év első hét hónapjában mindössze 63 millió a bevétel.

Megállapítás szerint az állam az utóbbi években több mint négy milliárd lejt vesztett a bevétel csökkenéséből maga után vonó szeszpanamákban. Ezt a hatalmas summát pedig az állam helyet magánosok és földalatti gyárak keresték meg.

EGY ELSIKKADT MONOPOLIZÁLÁS

Miután pénzügyileg ismertetette a feketeszesz mérlegét, Bratescu államtitkár rámutatott arra, hogy az eddigi rendszerek közegészségügyi szempontból sem voltak alkalmasak arra, hogy megfeleljenek a követelményeknek. Így az egyik genfi szeszkonferencián annak résztvevői kijelentették, hogy

Románia az új szesztermékek bevezetésével olyan veszedelmes kísérleteket tesz, amelyeknek következményei nemcsak pénzügyi, de közegészségügyi szempontból is beláthatatlanok és amelyek páratlanul állanak a világ

többi államainak szeszipari törvényke-zéseiben.

A Bratianu Vintila-féle törvény, amit 1925-ben készítettek, nem tartalmazott monopolisztikus intézkedéseket, csak megnyitotta a lehetőséget a monopol bevezetéséhez. A gondolatot később Popovici Mihály volt pénzügyminiszter és Mironescu miniszterelnök átvették, a valóságban azonban csak Argetoianu fogja megvalósítani.

Ezek szerint tehát Bratianu Vintila már komolyan foglalkozott a szeszmonopolium tervével. Csak azt nem lehet tudni, hogy a gondolat, milyen politikai fondorlaton sikkadt el, mert még csak azt a törvényt sem szavaztathatta meg, amely megnyitja a lehetőséget a monopol bevezetésének.

Argetoianu egyébként, már mint az 1927-es liberális kormány földművelésügyi minisztere is intenzíven foglalkozott a szeszipar és gyümölcsstermelés megreformálásával, de az akkori körülmények között a monopóliumra csak úgy mert gondolni, hogy azt senkinek sem árulja el.

A szeszmonopol-törvény alapintézkedései

Bratescu államtitkár ezután a törvény technikai részét világította meg. Eszerint a törvénynek két főrésze van: a szesz és a desztillált szesznek. A törvény szerint

monopoljoggá változik a gabonából készült szesz, a borszesz, a cukor, a törköly, az élesztőbőr, borból, vagy bármilyen más anyagból készült pálinka, vagy desztillációs uton készített szesz-nemű.

A törvény kategórikusan kimondja, hogy a bor és sör eladására és gyártására a monopolintézkedések nem vonatkoznak. Ezeknek az eladására a mai rendszer érvénybentartása mellett fog a jövőben is történni.

A szeszmonopólium termelési és eladási monopólium lesz, az alábbi kettős célt szolgálva: Az eladás által anyagi előnyöket szerezni az államkasszáknak, másrészt pedig tökéletesíteni és kifejleszteni a gyümölcsfeldolgozó ipart és magát a gyümölcsstermelést magasabb színvonalra emelni. A monopolrendszerrel koncentrálni akarják a gabonaszeszgyárakat, a mely lehetővé fogja tenni a fokozott és közvetlen ellenőrzést, mivel a jelenlegi-nél sokkal kisebb számú gyár fog működni. Ez az intézkedés tehát a szeszgyártás kimondott kontingentálását írja elő. Vonatkozik ez egyaránt az ipari, mint a mezőgazdasági szeszgyárakra.

MEGMARADNAK A KIS-ÜSTÖK

A gyümölcsből készült szeszestállok desztillálását a gyümölcsstermelők szövetkezeteibe beiratkozott kis és nagyüstösök fogják a jövőben is végezni megfelelő ellenőrzés mellett. A monopolköz-pont ezenkívül enge-

zett mozgó (ambuláns) finomítókat, is. — Mindaddig, amíg a desztillériákat ilyen formában megszervezik, a termelés ezen a téren a mai rendszer mellett fog tovább folyni.

A monopolizálási törvény a szeszestállok gyártására készítenő szesztermelési kontingenst évi 4500 vagonban, illetve 450 ezer hektoliterben állapítja meg.

A termelés semmilyen körülmények között sem haladhatja meg ezt a kvantumot, amely valamivel kisebb, mint a normális fogyasztás mellett kimutatott termelési mennyiség. (Mintegy 5000 vagon volt.) Ezt a kvantumot a monopol-központ veszi át a gyáraktól az eladást pedig annyira fogja fejleszteni, hogy elle-hessen érni a kizárólag palackos értékesi-tést.

A kontingens keretein belül egy bizonyos határt fognak megszabni a különböző szeszestállok mennyiségére vonatkozó-lag, tekintve, hogy a 4500 vagon az össz-termelés.

A szesztermékek és szeszestállok eladá-sát egyrészt a meglévő szeszraktárak fogják kiárusítani, másrészt pedig

azok, amelyeket az eladás racionalizá-lása érdekében fog létesíteni a mono-polközpont.

A törvény megalkotói remélik, hogy a normális szeszbevételekből hamarosan egy 1 milliárdos alapot lehet összehozni a gyümölcsstermelés és az ezt feldolgozó ipar tökéletesítésére és kifejlesztésére. A törvény erre az alapra vonatkozólag külön klauzulákat állapít meg.

A 4500 vagonos kontingens mellett, az állami monopol fel fog még dolgozni mintegy 1000 vagon cukrát és 300 vagon szeszt.

A törvényelőtervezet többi intézkedéseinek leglényegesebb kitételei azok, a melyek a szeszestállok és italok kicsiny-ben való eladását szabályozzák.

A szeszmonopólium bevezetésével a kis eladók ugyanazok maradnak, akik eddig voltak és senkitől az italmérséi engedélyt be nem vonják.

Sőt a nagyraktárak egyrészt is meg-hagyják, a többiek pedig a tökéletesi-tett értékesítés követelményeinek meg-felelően átszervezik.

Holnapi számunkban a törvényterve-zet teljes egészében közölni fogjuk.

Új bor- és sör-törvény készül

Bukarest, augusztus 25.

A pénzügyminisztériumban az érvény-ben levő szeszestállok függetlenül egy új törvény készül, amely a bor és sör termelését és árusítását fogja szabályoz-ni. A javaslat valószínűleg már a parla-

ment első őszi ülésén tárgyalás alá ke-rül. Hogy mi a készülő törvény tulaj-donképeni célja és milyen rendelkezése-ket fog tartalmazni, arra nézve a pénz-ügyminisztérium illetékesei egyelőre nem nyilatkoznak.

A francia külügyminisztérium szenzációs közlése a román kormány számára

Franciaország és Oroszország között megindultak a kölcsönös semlegességi szerződés megkötésére vonatkozó tárgyalások

A román lapok szerint a romániai közvélemény fokozott örömmel figyelheti a tárgyalásokat

Bukarest, augusztus 25.

A francia külügyminisztérium hivatalosan értesítette a román kormányt, hogy Franciaország és Oroszország között kölcsönös semlegességi szerződésre vonatkozó tárgyalások indultak meg.

A hivatalos francia értesítéssel egyidejűleg érkezett haza Bukarestbe Dinu Cesianu párisi román követ is, aki Argentinának részletes jelentést tett a párisi tárgyalásokról.

A Bukarestbe érkezett hivatalos francia értesítés most már minden kétséget kizáróan bizonyítja, hogy

az európai külpolitikában olyan fordulat várható, amely az összes európai államokra, de különösen délkelet-Európára lehet erőteljes kihatással.

Az a tény pedig, hogy a francia diplomácia a tárgyalásokat nem tartja titokban, sőt Romániát hivatalosan is támogatja, világosan enged következtetni arra, hogy

az új külpolitikai koncepcióban Romániának is szerepe lesz.

A Lupta nagyobb cikk keretében foglalkozik az ügygel s különösen a tárgyalások előzményeit ismerteti. Az ő értékelése szerint

Maniu már régebben memorandumot készített arról, hogy miképpen lehetne Délkelet-Európát gazdaságilag szanálni.

Ugyanennek a problémának a pénzügyi részét Titulescu dolgozta ki memorandum formájában. Mindkét tervezet Briand elé került, aki külön bizottság elé utalta azokat.

E tervezetek tanulmányozása idején jött az első tapogatózó orosz ajánlat Franciaországra.

A kölcsönös tájékozódás során úgy alakult ki a helyzet, hogy mindkét állam hajlandó megemeltámadási szerződést kötni.

Franciaországnak azonban csak akkor elő

nyös ez a szerződés, ha keleteurópai pozícióját szilárdíthatja meg vele. Ezen a ponton kapcsolódik bele a diplomáciai tárgyalásokba a Maniu és a Titulescu által készített memorandumok ügye.

A francia diplomácia ugyanis a két román államférfi tervezetét pillanatig sem kívánja háttérbe szorítani akkor, amikor a semlegességi tárgyalások során a legfontosabb célkitűzése éppen az, hogy az ő védnöksége alatt a délkelet-európai helyzet megszilárduljon és a tartós béke előfeltételei meglegyenek.

A Lupta szerint a román közvélemény fokozott örömmel figyelheti a nagy diplomáciai törekvést, amely Romániára mindenképpen csak hasznos lehet, mert egyrészt alátámasztja a békét, másrészt kétség-telen gazdasági előnyökhöz juttatja

azzal, hogy minden vonalon növeli a biztonságérzetet.

21 ponttal vezetnek a magyarok a párisi Európabajnokságban

Páris, augusztus 25.

A nemzetközi uszómérkőzéseken az egyes nemzetek a következő pontszámmal vezetnek: magyarok 21, csehek 5, svédek 4 és fél, németek 1 és fél ponttal. A német-belga vízpolóverseny eredménye 3:5 (3:1).

Belügyminiszteri körrendelet a közigazgatási szélhámosok ellen

Bukarest, augusztus 25.

A belügyminisztérium körrendeletet küldött ki az összes vármegyei prefektusokhoz. A körrendeletben érdekes és jellemző figyelemztetés rejlik. A belügyminisztériumnak ugyanis tudomására jutott, hogy a községet ravasz szélhámosok járják, akik hivatalos kiküldötteknek tüntetik fel magukat s azzal az ürüggyel, hogy a kormány rövidesen új közseggtanácsokat állít a falvak élére, összeírják azokat, akik alkalmasak a közseggtanácsi tisztségre. A „technikai munkálatok elvégzésére” természetesen kisebb nagyobb előlegeket vesznek fel, különben nem volna értelme az egész trükknek.

A minisztérium arra utasítja a prefektusokat, hogy amennyiben valamelyik községükben megjelenének ezek a szélhámosok, nyomban tartóztassák le őket a csendőrséggel és adják át az ügyészségnek.

Csütörtökön mutatkozik be a Károlyi-kormány a parlamentnek

Változatlan marad a külpolitika

Budapest, augusztus 25.

Az új kormány tagjai közül ma már többen átvették hivatalukat. Károlyi kedden délután ment fel először a miniszterelnökségre, ahol a tisztviselői kar részéről meleg üdvözlésben volt része. Az első minisztertanácsot holnap tartják.

Az egységspártnban hétfőn este mutatkozott be a Károlyi-kormány. Gróf Bethlen István is jelen volt.

Pesthy pártelnök sajnálkozását fejezte ki Bethlen távozása felett, mire az egységspárt lelkesen ünnepelte a távozó miniszterelnököt.

Utána gróf Károlyi Gyula, az új miniszterelnök, tájékoztatta a pártot kormányának programjáról.

— A kormány meghatározott feladat végrehajtására vállalkozott — mondotta gróf Károlyi Gyula — és alapos reménnyel kezdi munkáját. Hiszi, hogy

A nép gazdaságilag borzalmas helyzetben van

Pop Valér erdélyi miniszter az erdélyi állapotokról

Bukarest, augusztus 25.

Pop Valér erdélyi miniszter, amint már megirtuk, erdélyi köruton jár. Másszóval az erdélyi állapotokat tanulmányozza. Eddigi tapasztalatairól már nyilatkozott is a félhivatalos sajtóíródnak, a Radornak. Nem érdektelen, mit az erdélyi miniszter az erdélyi állapotokról mond.

Mindenekelőtt azt állapítja meg Pop Valér, hogy az erdélyi nép mindenütt bizalmal viseltetik a kormány iránt. A pártpolitika kivézt a falvakból, ilyesféle maszlag ma már nem bolygatja a közhangulatot. A falvak lakossága jó közigazgatást követel s olyan kormányt, amely segíteni tud es akar a nép bajain.

A regionalizmusra, bármiféle formában is jelentkeznek az, nincs semmi hajlandóság a nép körében, — állapítja meg tovább Pop Valér. Ezt is annak köszönheti, hogy a pártpolitika ideje lealkonyult, a

terveit sikerül az ország áldozatkészségével megvalósítani.

Az államháztartás egyensúlyát a kiadások apasztásával és bizonyos adók emelésével akarja a kormány elérni.

Azt akarjuk, hogy a terhek elviselhetők maradjanak és egyenlő mértékben terheljék az adófizetőket. A közrend biztosításának egyetlen helyes módja, hogy a nyomor megszűnjön. Külpolitikailag Bethlen és Walko nyomdokain kívánunk haladni.

Az új kormány, hír szerint, csütörtökön összehívja a parlamentet.

Megalakult az öfös-bizottság

Budapest, augusztus 25.

A 33-as bizottság mellé rudvalevőleg az új kormány egy 5-ös bizottságot kreált, amely ma alakult meg. Az 5-ös bizottság tagjai Ugron, Teleszky, Kállay, Wolff és Temesváry Imre.

nép kiábrándult az ígéretekből, pártpolitikai mesékből. Az viszont igaz, nem is lehet letagadni, hogy a nép gazdaságilag borzalmas helyzetben van.

Különösen a mezőgazdasági adósságok nehezdednek rá nagy sullyal. A hegyesebb vidékeken nagy a baj, mert minden olcsóság mellett is az élelmiszerek ára magas. Háromszorosa annak, mint amit a síkságokon tapasztalni lehet. Hát ez sincs jól Nincs bizony. A prefektusok viszont szépen teljesítik kötelességüket s mindenütt igyekeznek segíteni a nép bajain.

A kisebbségekről nem szolt Pop Valér egy szót sem. Őket nem látta sehol Erdély területén. Vagy látta, de nem akar nyilatkozni róluk. Elvégre hivatalos ember, tagja a kormánynak, tehát úgy kell viselkednie, mint kormánypárti politikusnak. Mint az ügyes pártpolitikusnak.

FEJFÁJÁSOK

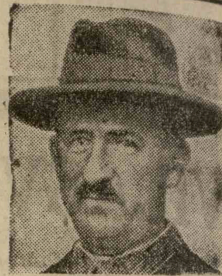
idegzsába, influenza, rheumás fájdal-mak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEVRALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fentl eredeti jelzéssel. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

17171

Mihalache,
mint
nyugdíjas

Bukarest, augusztus 25.

Mihalache volt belügyminiszter, a közoktatásügyi minisztériumhoz kérvénnyel fordult, amelyben 30 éves neptanítói működése után nyugdíjleltményeinek rendezését kéri. Ez alkalommal felmerül az a kérdés, hogy majd neki is kell hónapokig járnia, amíg a nyugdíját megkapja?

Mégis létrejött a Balkán-blokk

Konstantinápoly, augusztus 25.

A török lapok jelentése szerint Venizelos sikeresen tárgyal Sztambulban a balkáni blokk létrehozatala kérdésében. Eszerint

Románia, Görögország, Jugoszlávia, Törökország és Albánia szövetségéről volna szó.

Venizelos rendkívül elégedett hangulatban utazott tegnap haza Pyreusba.

„Milyen legyen az Otthonom”

Brassó, augusztus 25.

Hűvös, tágas termekben van az izlések, decens kiállítás. Az Iparkamara épületében a lakáshoz szorosan tartozó kellékek, az egészséges, kiegyensúlyozott élet elengedhetetlen tárgyai. A Gewerbeverein nagytermében van a tulajdonképpeni otthon, a lakás, a szobák. Villanyfény, illatos növények, szőnyeg, leegyszerűsödött, távoli képek, modern, új butorok, szobák, amelyek ölen talán megnyugodnánk. Egy kirakatban láttam egy csőszékot. Ott nem tetszett. De milyen itt egy egész garnitúra, hűvös linoleumon! Csőasztallal üveglappal. És egy sima, leegyszerűsödött háló. És egy nappali. És megint egy háló. Ebédöl. Fotój, nagy megnyugtató

Minden megnyugtató. Az újszerű szőnyegek. A halvány csillárok. De az egészről egy szekrény fogott meg erősen: egy festett, modern, alacsony szekrény.

Az egész kiállítás gyönyörű. Fájó szívvel hagyja ott az ember, s csak amikor kilép az utcára, tudatosodik a fájás oka: miért nincs pénz, hogy mindezt meg lehessen venni!

n. l.

Ez az a könyv, amely 18 kulturnyelvre lefordítva a legszenzációsabb sikert érte el.

A NŐ

Tanulmányok a nő testéről, lelkéről, nemi életéről és erotikájáról 2 kötetben.

Írta: Dr. BAUER A. BERNHARDT orvostanár.

Az egyes kötetek 450—450 oldal terjedelemben jelentek meg, egész vászon kötésben nagy Lexicon alakban ára az egész műnek 1350.— lej.

Az Economia tagjai, valamint hitelképes egyének részletfizetésre is kaphatják.

BRASSÓI LAPOK
Könyvosztálya.

REDOUTE MOZGÓ
BRASSÓ

megnyitó műsorával, tőkéletes hangversenygéppel

AUGUSZTUS
29-én

indul.

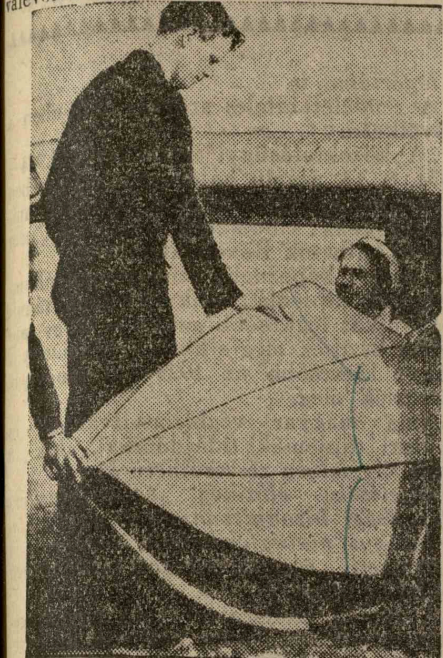
TELEFON 145.

Csempészaru a hordóban

Mármarossziget, augusztus 25.
Ma reggel az itteni rendőrség a Rákóczi-
úton elfogott egy fuvarost, aki egy gyanús
hordót szállított. A hordót bevették a vám-
házba, ahol felbontásakor kiderült, hogy csem-
pészárut tartalmaz. A vámbíró egyszemély-
esen vizsgálta, hogy selyem vagy sacharin volt-e
a hordóban. Értesülésünk szerint az ügyben
mármarosszigeti kereskedő van érde-
velve. A nyomozás folyamatban van.

Lindbergh áthatolhatatlan kődbe került és egy tóra szállt le

London, augusztus 25.
Lindbergh és felesége, akik tud-
valevőleg szibériai repülőutján vannak,

Nemur közelében áthatolhatatlan köd-
bukkantak és kénytelenek voltak a kö-
dön Annorótóra leereszkedni. Lind-
berghnek ez már a második kényszerle-
szállása mostani útja folyamán.

Folynak a költségvetési munkálatok

Bukarest, augusztus 25.
Az 1952 évi állami költségvetés mun-
káit már megkezdte a pénzügyminis-
terium. Az eddigi rendszerrel szemben,
amint a B. L. már megírta, nem lesz egy-
eszes költségvetés, hanem két részből ál-
lik: az egyik az állam belső, a másik
az állam külföldi vonatkozású kiadásait
fogja szabályozni.

A pénzügyminisztériumban ma két ér-
tekezlet is volt a költségvetéssel kapcsola-
tosan, amelyeken főleg a költségvetés-
esek technikai összeállításának módjait
tárgyalták meg.

Bocu Sever szembe- néz a vádakkal

Temesvár, augusztus 25.
Bocu Sever, volt tartományi kormány-
zó, tegnap hosszabb karlsbadi tartózkodás
után visszatért Temesvárra és
nyilatkozott az újságíróknak a távozása
óta személyét ért támadásokról. Bocu
kijelentette, hogy tisztá a hírközlésére és
a vádakra meg fog felelni.

Boleanu prefektus öngyilkosságát
idegkimerülésnek tulajdonítja.
Áttérve a politikára, Bocu Sever an-
nak a véleményének adott kifejezést,
hogy

a Jorga-kormány megbukik és ezzel
a liberálisok kerülnek uralomra.
A gazdasági helyzetre vonatkozólag pe-
dig merész jóslásba bocsátkozott, azt
hangoztatván, hogy — ha a viszonyok
nem javulnak — tavaszra tömegmegmoz-
dulások várhatók.

A gabonatermelők kül- döttsége Argetoianunál

Bukarest, augusztus 25.
Argetoianu pénzügyminiszter hétfőn viz-
sáztatott Bukarestbe. Délután folyamán
részt vett a Bankszindikátus ülésén, majd a
moldovai gabonatermelők küldöttségét fo-
gadta. A küldöttség természetesen panaszo-
kkal jött. Előadta, hogy amennyiben a kor-
mány nem tudja a gabonárákat tisztessé-
ges nívóra emelni, úgy a romániai gabona-
termelés csökkenni fog. A moldovai gabonater-
melők a maguk részéről visszafelé
gazdálkodásukat s eladásra egyáltalában
nem termelnek.

Argetoianu, — mit tehetet volna egyebet?
— biztató ígéretekkel bocsátotta utnak a
küldöttséget.

Átmeneti időre:

Kooperációs kormány alakul Angliában,

amelyben a munkáspártion kívül a libe-
rálisok és konzervatívok is részt vesznek

MacDonald lemond a munkás- párti elnökségről

London, augusztus 25.
Az új angol kormány, amelynek név-
sora ebben a pillanatban még nem isme-
retes,
ismét MacDonald elnöklése alatt ala-
kul meg,
aki levonja ebből a konzekvenciákat és
hír szerint
már a legközelebbi napokban vissza-
lép a Labour Party elnökségéről,
amelyben helyét Klynnes, az előbbi elnök,
fogja betölteni.
MacDonald mellett
részt vesz a kormányban a konzervatív
és a liberális párt is
és így a kabinetnek nemzeti kooperációs
jellege lesz.

Az új kormány kizárólag a gazdasági
szanálás munkájának elvégzésére és a
font iránti bizalom helyreállítására
alakul.
Mihelyt ezt a feladatot sikerült elvégez-
nie, távozik,

a parlamentet feloszlatják és kiírják
az új választásokat.

Most már bizonyosra vehető, hogy az így
megalakult kooperációs kormány

MacDonald Baldwin Lloyd George

bevezeti a védővámokat és leszállítja a
munkanélküli segélyeket tíz százalé-
kal.

A kooperációs kormánynak előrelátha-
talan tíz szocialista tagja lesz, köztük

A munkáspárti ellene fordul a nemzeti kormánynak

MacDonald, Snowden és Thomas.

A konzervatívok részéről Baldwinon
kívül még hatan lépnek be, ezek között
Sir Neville Chamberlain, Sir Samuel
Hoare és esetleg Lloyd George képviselik.

MacDonald, amikor újra miniszterel-
nökké designálták, hagyományos szokás
szerint kezét csókolta az uralkodónak.

Az amerikai sajtó rendkívül rokonszen-
esen fogadja a kooperációs kormányt,
melynek a Federal Reserve Bank jelen-
s segélyt kíván nyújtani.

A politikai helyzet ismerői szerint a
nemzeti kormány megalakulása

végleg keltészakította a munkáspártot
és messze visszavetelte az angol szocia-
lista mozgalmat.

A munkáspárt teljes erejével ellene for-
dul a nemzeti kormánynak, úgy, hogy
előbb-utóbb végleges szakítás várható
MacDonald és a munkáspárt többsége
között.

Aradmegyében egyre aggasztóbb méreteket ölt a gyermekparalízis- járvány

Magyarpécskán 8 gyermek halt meg sarlachban

Arad, augusztus 25.
Aradon és Aradmegyében a gyermekpara-
lízis egyre aggasztóbb mértékben terjed.
Kedden újabb két megbetegedésről érke-
zett telefonjelentés a vármegyei főorvosi
hivatalhoz.

Az új megbetegedések Gors és Dambovica
községeken fordultak elő, ami újabb aggo-
dalomra ad okot, mert ez a része a vármeg-
yének eddig érintetlen volt.

A megyei és a városi vezetőség kedden
delelőtt sürgős tanácskozásra ült össze, hogy
a járvány továbbterjedésének megállítását
célzó intézkedéseket megbeszélje.

Az értekezlet elhatározta, hogy a megyei
orvosi karnak 31 állandó fogat bocsát
a rendelkezésére s egyben elrendeli, hogy
a körorvosok és járási orvosok állandó per-
manenciában maradjanak s szünet nélkül
látogassák a fertőzött községeket.

A szülők között pánik-hangulat kezd urrá
lenni, bár erre Radu Corneli kórházi főorvos,
interimár bizottsági elnök szerint, nincs ko-
moly ok.

A tapasztalat azt mutatja, — mondja
Radu Corneli, — hogy
a megbetegedések nagyjából azokban
a családokban fordulnak elő, amelyekből
a szülő, vagy más valaki sokat utazik.

Vajon ki fog győzni?

Jorga kultuszminiszter és Toni kultuszminisztériumi tanácsos izgalmas párba

Bukarest, augusztus 25.
Néhány nappal ezelőtt közöltük, hogy
Jorga miniszterelnök, úgy is mint közokta-
tásügyi miniszter,
betöltötte a tanítók szövetségének szeptem-
ber első felére tervezett országos kon-
gresszusát.

A tiltó rendelkezést akkor bocsátották ki a
hivatalos hatóságok, amikor a Szövetség el-
nöke, Toni tanító és kultuszminisztériumi
tanácsos külföldön volt. Távollétében a ve-
zetőség nem mert tenni semmit, ellenben tá-
viratozott az elnöknek, aki pár nap múlva
meg is érkezett államshelyére és — ilyen
csodák is történhetnek! —

felvette a harcot a miniszterelnökkel és
legmagasabb főnökével, a közoktatásügyi
miniszterrel.

A meginduló harcnak már is van néhány ér-
dekes mozzanata.

A legtöbb beteg a vasutasok gyermekeiből
kerül ki. A járvány általában a kis gyerme-
keket támadja meg.

A három évesnél nagyobbak közül alig
van beteg.

Egyébként pedig maga a betegség nagyon
enyhe lefolyású, a halálozás még a szokásos
percentszámot sem éri el.

Egész megye területén eddig csak két ha-
lálós eset volt, pedig a betegek száma na-
gyon nagy.

Sokkal súlyosabb és aggasztóbb ennél a
magyarpécskai sarlach-járvány.

Ebben a faluban eddig már nyolc gyer-
mek esett áldozatul.

A tájékozatlan nagyközönség ezeket is a
gyermekparalízis terhére írta s azért terjedt
el az ijesztő hír. Az egészségügyi hatóságok
mindent elkövettek, hogy a pécskai sarlach-
járvány ne terjedjen tovább. A faluban kü-
lön járványkórházat rendeztek be, a hatósá-
gi orvosok pedig állandó szolgálatot tartan-
ak. Az iskolákat természetesen nem nyit-
ják meg.

Értesülésünk szerint arról is szó van, hogy
a gyermekparalízis járványa miatt egész
Aradmegye területén halasszák el az iskolák
megnyitását.

18 kérdéseit kívánja megbeszélni.

A kongresszus betöltésénél szereplő politikai
szempontok tehát igazságtalanok. Egyébként
sem okos dolog leterrorizálni az országnak
azt a testületét, amely szinte a legfontosabb
missziót teljesíti.

Jorga miniszterelnök és közoktatásügyi
miniszter közismerten kényes arra, hogy
alantasai megbecsüljék és félve tiszteljék
benne a tudóst és a méltóságot. A tiltakozó
távirat hangját sehogyan sem tudta meg-
emészteni. Nyomban táviratot menesztett ő
is a tanító-elnök címére. A táviratot a köz-
oktatásügyi miniszter írta alá s

hivatalosan kemény dorgálásban részesi-
tette az engedetlen és felesleg alantost.

Valamivel később a miniszterelnök is fel-
gerjedt Jorgában s most már újabb dorgá-
ló és fenyegető táviratot küldött, amelyben
arra figyelmezteti

Tonit, hogy bíróság elé állítja, ha tovább
is izgatja a kormányzat ellen a tanítókat.

A tanítók Egyesületének elnökét azonban
ez sem ijesztette meg. Visszatáviratozott.

Táviratában leszögezte, hogy a kapott
dorgálás mindkét esetben jogtalan és tör-
vénytelen.

Ő mint a tanítói testület elnöke küldte el
tiltakozó táviratát és

kötelességét a tanítósággal szemben akkor
is teljesíteni fogja, ha a bíróság elé kell
állania érte.

A kongresszus megtartásához ragaszkodik s
követeli, hogy az engedélyt szeptember 1-
é bármelyik vasárnapjára töltetlenül adják ki.

Jelenleg ennyiben áll a dolog. Most a
Jorga válasza következik. A közoktatásügyi
és a miniszterelnök Jorgáé.

.....

Kedvezményes utazás Bukarestbe

Bukarest, augusztus 25.

A CFR. vezérigazgatósága hivatalosan
közli, hogy a szeptember első felében tartan-
dó bukaresti erdészeti kongresszusra 50 szá-
zalékos utazási kedvezményt biztosít a már
szokásos formák között, vagyis a Bukarest-
be megváltott jegy visszautazásra is jogosít.

Ugyancsak 50 százalékos utazási kedvez-
ményben részesülnek azok, akik a Nemzeti
Szalon kiállítására idején október 4—15 között
utaznak Bukarestbe.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ

BRASSÓ

Csak ma, augusztus 25-én tut meg

»ÜFELSÉGE A SZERELEM«
című gyönyörű hangosfilm.

Következő műsor:
»Prágai diák«
Főszerepben:

Conrad Veidt, Eszterházy Ágnes, Eliza la Porta

Jön!

Vizsgáló bíró előtt
(VORUNTERSUCHUNG)

Ezzel a filmmel az Astra mozgó megnyitja
a szezon. Ez a film egyúttal a szezon leg-
jobb filmének egyike. Főszerepben: Gus-
tav Fröhlich és Charlotte Ander.

Jön!

Zsilvölgye-Siralomvölgye

Nyilatkozik Clonda, a zsilvölgyi szubinspektorátus vezetője

Vulkán — leáll még pedig a közeljövőben

Arad, augusztus 25.

Clonda, a dévai, illetve a zsilvölgyi munkaügyi szubinspektorátus vezetője Aradon tölti a szabadságát. Egyébként, amikor hivatalában van, félelmetes hírű ember. A nimbuszt, ami körülveszi, talán nem is annyira önmagának, mint a bukaresti sajtónak köszönheti. Sokszor és erőteljes rohamokat vezetett ellene a bukaresti lapok. A támadások állását nem rendítették meg, legföljebb idegéletében okoztak némi kárt.

Az Aradon üdülő Clonda szubinspektoron meglepszik, hogy a támadások nem peregtek el a feje fölött hatástalanul. Érezte, sőt értette őket. Szívesen beszél róluk. És bármit is mondjon Clonda szubinspektor, aki jóideig volt a zsilvölgyi nyomor-pokol egyik hatalmassága, az csak érdekes lehet. Ha nem egyébként, már csak azért is, mert a Zsilvölgyéről beszél. Nem épen betű szerint, de ezeket mondja:

— Az ellenem irányuló támadások? Hát igen, személyes bosszúból indult meg a hadjárat a zsilvölgyi szubinspektorátus ellen. A kampány kovásza és vezetője két bukaresti lap petrozsényi tudósítója. A harag oka pedig, amilyen egyszerű, olyan jellemző. Egy szép napon látom, hogy az illető ur, aki mint újságíró szerepel, munkanélküli segélyt kap. Milyen címen? Utánanézek a dolognak s megállapítom hamar, hogy az az ur, innen ennyi, onnan annyi fizetést huz havonta. Fölment a javadalmazása havi ötezer lejre, ami nem éppen kevés pénz volt. Miért kap ez munkanélküli segélyt? Fölkeresem a primárt. Az hebeg:

— Tudja, inspektor ur, mi, a város, segíyezni akarjuk ezt az embert. Ez volt a legegyszerűbb forma. Így vetjük fel a munkanélküliek közé...

— De hiszen akkor ez az ur valaki olyan, a szájából huzza ki a falatot, aki igazán rászorulta a munkanélküli segélyre! A primár vonogatja a vállát. Hát nem türhettem. Fölvettem a jegyzőkönyvet. Kinyomoztam, hogy melyik az a tisztviselő, aki a munkanélküliek listájába segítette azt az urat. Kiderült, hogy pártpolitikai alapon ment a dolog. Az iratokat áttettem az ügyészséghez.

— Így volt s ezért indult meg ellenem a támadás. Vágtak, csépeltek, de a végén mégiscsak enyém volt az utolsó szó: a primár megbukott.

Felvetődik a kényszerelutasztatások kérdése is. A szubinspektor hangja most magyarázóvá válik. Látszik, hogy meg akar gyógyzni:

— Nem volt az rossz dolog. Világért sem. Ideális akció volt. Egyetlen más vállalat sem tette volna meg.

A felmondási időn belül a Társulat utiköltséget adott azoknak, akik el akarták hagyni a Zsilvölgyet.

Persze, alá kellett írni egy nyilatkozatot, de ez csak természetes...

Ujra másról beszélünk. Mi van a munkáselbocsátások kérdésével? Igaz, hogy a Társaság tömegesen bocsátja el a munkásokat, sőt egyes üzemeket egészen be-

akar szüntetni.

Igaz!

— A Zsilvölgyében racionalizálnak, — mondja a szubinspektor. — A helyzet ugyanis már az volt, hogy a szén földalatti szállítása több pénzbe került, mint maga a szén. Egészségtelen helyzet. Most aztán a termelést egyes bányacsoportokra tömörítik. Ez azzal jár, hogy néhol megszűnik a munka.

Vulkán minden valószínűség szerint leáll, még pedig a közeljövőben. A Társulatnak is meg kell találnia a maga számításait...

Hát persze! Ezt nem lehet kétségbevonni. Még abban az esetben sem, ha a mondat így fogalmazódik: elsősorban a Társulatnak kell megtalálnia a maga számításait. Elvégre a Társulat adja a munkát, joga van keresni rajta. Miért fektetett be, ha nem is keresne? Arról a Társulat nem tehet, hogy ilyen borzalmas viszonyok közé kerültünk. Mindenki védi magát. Ez önméltóság. Az eredmény ter-

mészetesen az, hogy

a Zsilvölgye a nyomor völgyévé válik. Sőt már az is. A nyomor völgye, ahol még a szubinspektorok sem élnek szívesen. Nem.

— Annyit mondhatok, — fejezi be Clonda inspektor, — hogy én is alaposan meguntam ezt a siralomkallant. Lehet, hogy vissza sem megyek oda. Áthelyezésemet kértém...

Bizony, Clonda inspektor ur is megunt. A munkások közül is sokan megunták, annyira megunták, hogy inkább elfogadják a Társulat utiköltségét s irást adnak, hogy többé nem teszik lábukat a Zsilvölgyébe. Ebbe a siralomkallantba, ahol a Társulatnak meg kell találnia a maga számításait. Mert a Társulat, ugyebár, nem unhatja meg ezt a siralomkallant? A szén, a drága jó szén, a fekete gyémánt mégiscsak itt van, nem máshol. És a Társulat ezen a fekete gyémánton hozza ki azt, amivel megtalálja a maga számításait...

b. k.

Csebet, hogy csak nekünk mondják

Szabálytalanságokat állapítottak meg a nyugdíjközpontnál

Az igazgatóság kétszer veszi fel ugyanazt a napidíjat és olyanoknak adnak nyugdíjat, akik soha nem szolgálták a román államot

Bukarest, augusztus 25.

Emlékeztet, hogy a Jorga-kormány, uralomrajutásakor, vizsgálatot indított a nyugdíjközpont vezetősége, elsősorban Boila Romulus és vezérkara ellen. A vizsgálat most befejeződött és állítólag több szabálytalanságot állapítottak meg.

Igy elsősorban is kiderült volna, hogy a nyugdíjközpont igazgatóságának tagjai többször is felvették ugyanazt a na-

pidíjukat, továbbá, hogy olyanoknak utaltak ki nyugdíjat, akik soha nem állottak a román állam szolgálatában. Nemzeti-parasztpárti körökben természetesen politikai vexatúráknak minősítik a vizsgálat állításait. Az sincsen kizárva, hogy a magyar nyugdíjasok felé történik újabb ütés és, hogy a kormány a vizsgálat „eredményével” próbálja magyarázni, hogy miért nem juthatnak hozzá járandóságaikhoz.

Itt a fires rendelet!

Egyenjogositás akadályversennyel

Csak különböző vizsgasorozat után érvényesítik az öt évvel ezelőtt szerzett magyar okleveleket

Bukarest, augusztus 25.

A Monitorul Oficial tegnapi, 190. számában végre hivatalosan is megjelent a közoktatásügyi minisztériumnak az az általunk egyébként már tízreteresen ismertett rendelet, amely bizonyos feltételek mellett egyenjogusíthatóknak mondja ki a román állampolgárok által magyar

egyetemen szerzett diplomákat. A rendelet a hivatalos szövegéből méginkább kiténik, amire mi máris rámutattunk, hogy

a nagy kegyként feltüntetett intézkedés amellelt, hogy elkészt, négyedményben a nosztrifikálási eljárás székaturáinak teszi ki a szóbanforgó ka-

tegóriákat is.

A rendelet hiteles szövege különben a következő:

„A közoktatásügyi miniszter 113.984-1931. 8. 14. számú határozata értelmében a magyar egyetemek által román állampolgároknak kibocsátott diplomái nem érvényesíthetők Romániában.

Kivételt képeznek: azon román állampolgárok diplomái, akik egyetemi tanulmányaikat legkésőbb az 1919-20-as tanévben kezdték meg s akik a végbizonysítványt legkésőbb az 1925-26 tanévben szerezték meg.

Ama magyar végbizonysítványok és doktori diplomák tulajdonosai, akik a fenti kivételben részesülhetnek, kötelesek előzőleg egyenjogusítási érettségi bizonyítványukat a közoktatásügyi minisztériumnál, mégpedig a nemzeti tárgyakból tett különböző vizsga után.

A román érettségivel való egyenjogusítás megszerzése után kérhetik az egyetemeken végokleveleik, vagy doktori diplomájuk egyenjogusítását.

Az illető egyetem (a megfelelő fakultás) meg fogja állapítani azokat a különböző vizsgákat, amelyek az egyenjogusítás megadásához szükségesek.

Hát ez a fires rendelet, amelyet a kormánylapok hallatlan kedvezménynek, az ellenzéki sajtó pedig hazaárulásnak és Erdély magyar diplomatulajdonosokkal való elárasztásának fújtak fel. Teseék csak elképzelni: azoknak az intellektuálisoknak, akikre ez a rendelet vonat-

kozik, előbb különbözeti kell tenniük a minisztériumnál az érettségiből, aztán azon az egyetemen, amelyen oklevelük egyenjogusítását kérik, az egyetemi, vagy főiskolai tárgyakból.

Szóval a különbözeti vizsgák egész sorozatán kell átesniük, amíg megkapják a kivételes jogot, hogy mint a többi román állampolgárok üzhessék azt a foglalkozást, amelyre nagy keservesen felkészültek. Oriási kedvezmény!...

Megnyílik a romániai gabona- és tengeri útja Olaszország felé

Bukarest, augusztus 25.

Olaszországból érkezett jelentés szerint az olasz-román kereskedelmi szerződés aláírás előtt áll. A szerződés elsősorban azért nagyfontosságú, mert

lehetővé teszi a romániai gabonának, különösen a tengerinek Olaszországban való intenzív elhelyezését.

Új sajtótörvény készül

Bukarest, augusztus 25.

Hamangiu igazságügyminiszter új sajtótörvényt dolgozik. Miután az a feltételek fenn, hogy a Jorga-kormány animozitással viseltetik a lapok iránt, az újságírók kérték, hogy a miniszter, a törvénytervezet elkészítése előtt, hallgassa meg a sajtószindikátusok véleményét.

Kitolják-e az iskolaév kezdetét?

Bukarest, augusztus 25.

A fővárosi lapok ismét erőteljes kampányt indítottak Jorga iskolakezdő rendelete ellen. Indokolatlannak tartják és egyuttal veszedelmesnek ezt a korai iskolakezdést akkor, amikor az egész országban különböző járványos betegségek szedik áldozataikat. Hírek szerint csak Bukarestben 113 skarlátos megbetegedésvan, 24 tifuszbeteg és 11 fővagyos betegség. Eppen ezért, írja a bukaresti sajtó, célszerű lenne az iskolák kezdetét szeptember 15-re kitolni.

Árnyékok

Irja: IJJAS ANTAL

*

Az ember felkapja fejét az angol parfümnek mellette elhaladó keserny és mégis maróan édes illatára. Finom, de egy hajszálnyival több, mint amennyi kellene, mint amennyi illenék, észrevételi és hangsúlyozza magát, mint minden más is azon a fiatal lányon, aki elmegy melletttem ruganyos, acélosan karcsu természetével, élénk színű, könnyű selymeiben. A szeme tengerzöld, akár a neiridáké. De ezenkívül is a tengeri isten karcsu lányaira emlékeztet: mintha nem is léptei, hanem a hullámok vinnék, amint tavaklad könnyű és érzéki gráciával, rövid haját bronzszínű selyemsisakként viseli napégette arca körül, a szája rám nevet, amikor megismer és kezét fog velem.

— Hogy van — kérdezi röviden ango-

losan, mert most ez a divat és ő most már harmadszor kezd tanulni angolul, angol nyelvtanai és szótárát ott hevernek éjjeli szekrényén és örül, ha néhány szót megért a beszélőfilmeiből. — Ugy-e, feljön hozzánk?

Már igazán régen nem voltam náluk, pedig csak be kell fordulni a Körutról a Szondi-utcába és felmenni az egyik örök-ké zsongó, nagy bérház második emeletére. De most nem az ebédlőbe vezet be. hanem az udvari kis szobába, amit azelőtt ki szoktak adni, de amióta hivatalba jár, kipiotta magának, hogy ne két kisebb hűgával kelljen laknia, a volt gyerekszobában.

Ebben a homályos pesti és kispolgári lányaszobában, amit a máshonnet kislejeztett butorokból állítottak össze, tanyázik szabad idejében, feltékenyen arra, hogy saját szobája legyen, közben keserű harcokat vív nagyobbik hűgával, aki most megy hatodik gimnáziumba és ő is nagylányjogokat pindikál magának, ő is ide akar bevonulni. De Bombó, jeltékenyen őri jogait, hogy ő saját kopott szobájában fogadhassa a sajátjának számító ismerőseit, ott heperészhessen, ha ráér. Legjobban azt szeretné, ha külön költözhethetne szüleitől, de nem engedik — nem rettenetese-e ez, amikor ő modern lány és nem kell semmi rosszra sem gondolni, ha ő a „saját életét akarja élni”?

— Nincs igazam? — kérdezi ideges, magas, csengő hangján, amikor hadarva elmagyarázza a helyzetét és ebben a kérdésben való véleményét. Ő korjelenységnek tartja a női önállóságnak ezt a vágyát, valami szennzációsan unjak, amilyen még nem volt s amiben 5k, az új nők, különböznek édesanyjuktól, akiket szeretnek, noha enyhén lenéznek. Nagyon meglepődik, amikor elmagyarázom neki, hogy ez más valami: a külön individuum-má és optatív asszonnyá lett nő ösztönös vágyakozása az után, hogy külön tüzhelye legyen. A „modern lány” önállósága csak öntudatlan és keserves pótlék ahelyett az önállóság helyett, amit a

„régisasszony” kapott akkor, amikor férjhez ment és élete körének megszólván teljes hatalmu urnőjévé lett.

Ezt végighallgatja édesanyja is, aki bejött, hogy behozza az uzsonnát.

— Ugy-e én is ezt mondtam neked! — mondja lányának diadalmasan, de félve, félve attól, hogy az a maga szokott kegyetlenségével tromfolja majd vissza előttem, az idegen előtt. Milyen furcsa és milyen idegen neki, hogy az ő lánya ez, ez a karcsu, ideges, gyönyörű, de sokszor komisz teremtés, aki olyan dolgokra formál jogot, amilyenekre ő szüleiével szemben még csak álmodni sem mert. Az ő lányága még egy osztály hatalmának és dicsőségének tetőfokán telt el, napfényes és pirágos kisvárosban, egy szűk körű közösség szociálkontrolljában, amely a maga omladozó keretei közt tudott tartani egy osztályt. Ő nem tudja, hogy egy osztály lazul meg és dől össze czebben a tömegjelenségekben, a közeposztály, a mely alatt reng a föld, amely az Európai Mellékutca szorult, ahol egy (muló és egy keletkező társadalmi rend vulkánikus rengései vonaglanak át. Ugyan, mit tudnának neki mondani ilyenféle szavak, mint osztályszétválás, amerikanizmus, tömegesedés. Pedig ezek közül az utolsó egy definíció rideg képletébe foglalja össze azokat a gyilkos erőket, amelyeknek irlázatos ereje behatol a családba és ugyanazokat a folyamatokat hozta létre, mint amiket a fizika atomrocsolás néven ismer. De ezek a szavak nem mondanak neki semmit, hiszen ő „nem modern nő”, ő csak anyja és szereti ezt a bolond lányt, aki hétfői kirándulásokra és mozielőadásokra szaladgál egyedül, szegény, tönkreolvassa a szemét éjszaka a kölcsönkönyvtár könyvein és mindenféle új és vad véleményekért ágál a szüleiével szemben a maga csengő és ideges hangján, amely állandóan a szoprán és az alt közt váltakozik s ebben a pillanatban nevet, akár a fuvolaszó.

— Mama, te most örülsz, hogy pégre találtál egy konzervatív fiatalembert!

IMPOTENCIÁT

RÁDIUM BESUGÁRZÁS GYÓGYÍTÁ

RÁDIUM-ULTRA-REGENERATOR

Egyetlen száraz rádium-borogatóval úgy férfiaknál mint nőknél teljesen gyógyítja

által, évtizedekre szóló hatással. Ártalmatlan külső kezelés. Kérjen ingyen felvilágosító árjegyzéket

Vezérképviselő: „DIONESE”

București II - B-dul Cuza, Stradela I-a No. 10

Hírek

Az én kunyhóm

Irtta: D. VASILESCU-SEVER

Kunyhóm ringó rimből épül
Mikor, ha alkonyul s a napnak
Csólyától drágakőszint kapnak
Melyek és minden úgy megszépül.

Keresik, ha rimpatak csárdul,
Szegelő istenek és muzsák,
Mozgatják minden szomorúság
Mindannyiuk bűös táncra perdül.

Szállagok s a hold jó énekelne
Mifélt gyögyírként a sebére —
Miall van kopott vísköm meglőve.

Megyek együtt velük, szívem ráér...
Kunyhómat, mely szegényes így szemre,
Mim cserélném ezer palotáért!

Románból fordította:
NEMES FERENC.

KÉT NAP ÓTA NINCS HIR A NAU-
TILIUSRÓL. Osloból jelentik: A „Nautilus”
generálattjáró, amelyen Wilkins kapitány
északiiskra indult, két nap óta nem ad
jelzést magáról és a keresésére leadott szik-
kutatárokat sem válaszol. Szakkörök ag-
gódni kezdtek sorsáért.

EGY FRANCIA KARIKATURISTA
TRAGIKUS HALÁLA. Párisból jelentik:
A rendítő szerencsétlenség történt tegnap
párisi vízműveknél. Egy hatalmas szivattyú-
szűrő felrobbant és a szétvetett vas- és
acélanyagok egy része átesapott a szomszéd-
os villába, ahol agyonnyomta Marcell Ar-
not ismert karikaturistát. Arnot szörnyet-
len, míg mellette álló kislánya csodálatos-
képpen sértetlen maradt.

BESZÜNTETTE FIZETÉSEIT A
DARMSTÄDTER VOLKSBANK. Berlinből
jelentik: A Darmstädter Volksbank tegnap
beszüntette fizetéseit. A bank épülete előtt
barikádokat tartja fent a rend.

KISIKLOTT A LOURDESI ZARÁND-
OK-VONAT. Párisból jelentik: A Rennes-
ből Lourdes-féle haladó zarándok-vonat hi-
váltállomás következtében kiskiklott. Az
utasközül harmincan megsebesültek.

SZABADLABRA HELYEZTEK A BAN-
CA CETATEA EGYIK IGAZGATÓJÁT. A
brassói törvényszék vádpancáca má tárgyalta
a Saftai, a Banca Cetatea udvarhelyi-fiók
igazgatójának letartóztatási végzését. A ta-
nács hosszas vita után nem hosszabította meg
a letartóztatási végzést, amit az ügyész nem
telebízott meg.

Felfüggesztettek egy cseh plebánost,
mert a Szent István-napot Budapesten
ünnepelték. Prágából jelentik: A „Poledny
Listi” közlése szerint dr. Jantusch
nagybányai apostoli adminisztrátor
felmentette állásától a csepsenkőzi
plebánost, mert a Szent István-napot Bu-
dapesten ünnepelt.

ÜZENET AZ ANYAKNAK, szülőknél,
pedagógusoknak érdeklődésre joggal számot
tartó nagyjelentőségű, értékes munka, mely
a nevelés kérdéseinek égető fontosságú prob-
lémaikat tárgyalja. Ezen mű három kis kötet-
ből áll. Minden kötet befűzött egész és kü-
lön-külön is kapható. Az első része tárgyalja
a terhesség idejét, a kis gyermekkor, cse-
semőkortól 2 éves korig, ára 90 lej. A má-
sodik rész az óvodás korról és az első iskolá-
sággal foglalkozik, ára 120 lej. A harmadik
rész pedig a nevelés szempontjából legnehe-
zebb kornak, a serdülés és az érettség korá-
nak a problémáit világítja meg. Ára 150 lej.
Ezen könyvek megírásával dr. Stelkel bécsi
egyetemi tanár uttoró munkát végzett. Ezen
kötetek külön-külön is megrendelhetők. A há-
rom kötetet egyszerre véve, 340 lejért franco
küldjük a Brassói Lapok könyvosztálya.

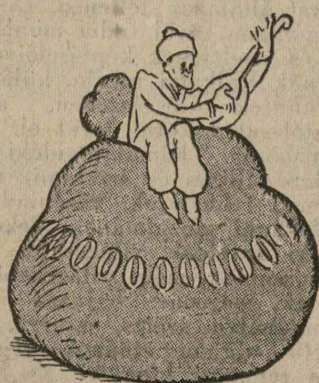
HAZASSÁG. Déváról jelentik: Weisz
Vándor, gyulafehérvári könyv- és papírke-
szelő, lapunk kitűnő bizalmasa, folyó-
ló 25-én tartja Szilágyosmelyen esküvőjét
Rosenberg Hermin úrhölgygel.

WEISZ ILONA ZONGORAMŰVESZ.
A berlini tanulmányutjáról visszaérkezve,
közvetlenül a B. L. tegnapi számában meg-
jelent zene-nevelési cikke, a TONKA-DO
népszerű Romániában elsőnek vezeti be.
Tanításait szeptember elsején kezdi. Jelent-
kezések aug. 25-től délelőtt 10–12-ig, dél-
után 3–5-ig, Brassó, Cérna-utca 7 sz. I. em.

FELHÍVJUK A KÖZÖNSÉG FIGYEL-
MÉT arra, hogy a valódi film, amely Schme-
ling és Stribling boxmérkőzéséről készült,
legközelebb az Astra-Apolló Mozgófilm fut.
Ez a film nem zsurnál, vagy zsurnál részlet,
hanem rövidítések nélkül visszaadja a box-
mérkőzés 15 fordulóját, egy teljes óráig
tart, az utolsó kört lassított felvételekben.
Kérjük a közönséget, ne tévessze össze ezt a
teljes filmet valamelyik zsurnállal, amely
csak egy részét mutatja a mérkőzésnek. Is-
mételjük tehát, hogy a mi filmünk a valódi
mérkőzés minden frázisát mutatja és nem
zsurnál. Az Astra Mozgó igazgatósága.

Az árvák pénze. Tudósítónk jelenti:
Ez az eset is méltán sorozható a mai kor-
képek közé. A napokban történt, hogy az
egyik székely legény, aki most érte el
nagykorúságát, fölment az árvaszékhez,
hogy öröklött pénzecskéjét felvegye. Az
árvaszéknel tudomására hozták, hogy
1908-ban letettek részére 100 koronát,
1910-ben pedig újabb 160 koronát. Az
összeget, ami annak idején tekintélyes
pénz volt, falun, kamatos-kamatával
együtt felveheti, ha megírja a kérvényt s
eleget tesz a szükséges formázásoknak.
A legény abban a hiszemben volt, hogy
szép summácskát fog kézhez kapni, hi-
szén az a bizonyos 260 korona aranyérté-
kü volt, meg aztán 20–21 évi kamatos-
kamat! Annak idején szülei marháiból
jött össze az összeg. Megírta tehát a
kérvényt (románul kellett) 10 lejért, bé-
lyeget tett rá 12 lej s aztán újabb bélye-
geket a törvényszéki írásokra, 42 lej ér-
tékben. Néhány napig várt is, mert az
ilyesmihez idő kell. Aztán kézhez kapott
végre összesen 215 lej. Költségei leszá-
mításával maradt neki 61 lej tisztán.
Négy üveg sör ára.

Mai korkép

Franciaország külpolitikája.

Igy dolgoznak Csikban az adóse-
dők. Tudósítónk jelenti: A pénzügymin-
iszterium csak a napokban büntette meg
a csiki adósedőket, mert nem mutattak
fel elég eredményt. Most példát adhatunk
arról, hogy miképpen dolgoznak Csikban
az adósedők. Tankó Imre 80 százalékos
rokkant az IOV segítségével italmérési
engedélyt szerzett, hogy nagy családja
megélhetését biztosítani tudja. Korcs-
mája kicsi, forgalma gyenge, ennek ellen-
ére évi 15.500 lej adóval róttak meg. A
gazdasági leromlás Gyimesfelsőlókot sem
kímélte meg. Nincs pénz, az emberek
nem korcsmáznak. Tankó Imre nem tudta
kifizetni az adóját. Emiatt az adóvégre-
hajtó elkobozta az italmérési engedélyt.
Tankó Imre és családja mehet koldulni.
Most már reménye se lehet, hogy adó-
hátralékát valaha letérlesztheti, hiszen az
adóvégrehajtó jóvoltából nincs semmi
keresete.

„Szent vasárnap”-ot követel a ma-
gyar keresztény ifjúság. Budapestről je-
lentik: A keresztény ifjúsági egyesületek
ülést tartottak, amelyen Kapi evangeli-
kus püspök javaslatára elhatározták,
hogy követelni fogják egy „Szent vasár-
nap” törvénybeiktatását. Ezen a vasárna-
pon a legteljesebb munkaszünetet kíván-
nak, amelyet még a sport se zavarjon.

VALÓPERE TÁRGYALÁSA UTÁN,
MEGMÉRGEZTE MAGÁT. Bukarestből je-
lentik: András Veronika 22 éves nő, tegnap
hazatért a törvényszékre, — ahol valóperé-
nek tárgyalása zajlott le — a száz gramm
jód tinkturát ivott. A mentők életveszélyes
állapotban szállították kórházba.

INGYEN LAKMAROZOTT EGY VEN-
DEGLÖBEN S RÁADASUL LEÜTÖTTE A
PINCÉRT IS. Bukarestből jelentik: A Dra-
gomirescu étterembe tegnap beállított egy
férfi, aki amiután jól evett-ivott, fizetés

nélkül akart távozni, mire a pincér kabátjá-
nál megragadva, maradásra kényszerítette.
Pincér, tulajdonos és a potyavendég között
hatalmas veszekedés keletkezett, amelynek
a potyavendég vetett véget. Széket ragadott
és úgy fejbégélt a pincért, hogy eszmélet-
lenül esett össze.

JOGOS ÖNVÉDELEM, ha Schneider
Józsa írásszakértő grafológiai íráselemzése ál-
tal megismeri hozzátartozói, jövődöbelje,
üzletitársa, alkalmazottja, stb. karakterét. —
Analízis 60, 100 és 150 lejért. Brassó, Str. Bru-
tarilor 4.

Időjárásjelentés. Budapestről táv-
iratozzák: A Meteorológiai Intézet jelen-
tése szerint délnyugati légáramlással
mérsékelt hőemelkedés és nyugat felől
növekvő esőhajlam várható.

Suciu, a híres rablóvezér, visszake-
rült Csikba. Tudósítónk jelenti: A csik-
szerepai ügyészékért a nagyenyedi
fogházban öt évi börtönbüntetését töltő
Suciu rablóvezért, aki két éven keresztül
rettegésben tartotta egész Csikot. A ve-
szedelmes banditát az udvarhelyi tör-
vényszék a múlt évben öt évi börtönbün-
tetésre ítélte. Ennek a büntetésének a
leülésére került Nagyenyedre, ahonnan
most a csiki ügyészék kikérte, mert az
ott elkövetett tetteiért még nem vonták
felelősségre. Suciu csiki banditáskodásá-
nak legkiemelkedőbb pontja volt, am-
kor magát a prefektust, a később tragi-
kus véget ért Stanescut is kifosztotta. El-
fogatása valóságos ütközethez került.
Csendőrok és székelyek kerítették körül
a két társával elrejtőzött banditát, aki
csak akkor adta meg magát, amikor tár-
sait agyonlőtték s őt magát is súlyosan
megsebesítették.

SZENDREY MIHALY IS ÉRVÉNYE-
SÜLNI AKAR. Aradról jelenti tudósítónk:
Arad város vezetésénél tegnap megjelent
Szendrey Mihály s arra kérte az intérimár
bizottság elnökét, hogy hallgassa meg művé-
szeti programját. Radu Cornel valóban
szakított időt arra, hogy Szendrey előterjesz-
tését meghallgassa, az előadás után azonban
kijelentette, hogy a program csupa általá-
nosságokat tartalmaz s így azt a mai for-
májában nem fogadhatja el. Ha Szendrey
komolyan érvényesülni akar, úgy terjeszsen
be részletekbe menő művészeti tervezetét.

PREDEÁL MELLETT A MÉLY-
SÉGBE ZUHANT EGY TEHERAUTÓ. Pre-
deál mellett a hősök temetőjénél, ma
reggel halálos autószerencsétlenség törté-
nt. Secara János és Cati Anna brassói
lakosok 342 számú teherautója, mely a
Regáthól zöldeget hozott a brassói piac-
ra, s amelyen hét utas is ült, egy ka-
nyarulatnál husz méteres mélységbe zu-
hant. Öt utas és a soffőr súlyosan meg-
sebesült, Mendisu Dinu ploesti 80 éves
kereskedő pedig, akit szívrogásból hozott
el a soffőr, az autóról romjait közt halálát
lelte. A vizsgálat megindult.

Fej-, váll- és ágyékrheumánál,
idegfájásoknál, szagatásnál és szábanál
a természetes „Ferenc József” keserűvíz
rendkívül hasznos házziszor, mely kora
reggel egy pohárral bevéve, az emésztő-
szegornát jól kitisztítja. Egyetemi klini-
kákon szerzett tapasztalatok tanúsítják,
hogy a valódi Ferenc József víz gyors és
biztos hatású, kitűnő gyomor- és béltsiz-
ító szer. A Ferenc József keserűvíz
gyógyszertárakban, drogériákban és fü-
szerüzletekben kapható.

Fürdőszoba-

berendezési cikkek, gáz és for-
csővek állandóan raktáron.
„Armatura” r. r. t. Fiók cégnél
Brassó, Malom-u. 1. (Kut-u. sarok).

Amortizációs kölcsönöket

városi házakra lej értékben, 10–40
évi időtartamra folyósítottunk.
Kolozsvári Népbank és Zsigmond Intézet R. T.
Szép-utca 1. Szg

Indítás: csak VARTA
akkumulátorral biztos!

Nyugodtan aludni

csak az tud, ki pénzt a mai bizonytalan időben
és gazdasági krízisben **aranyárakéba** fe-
teti be, amely 12% kamatot hoz és ezen ka-
matot, valamint a többi több mint 1000 bel-
- és külföldi bank **arany**-dollarban, lejben, angol
fontban, svájci frankban, német márkában ga-
rantálja és fizeti.

Közelebbi felvilágosítással szolgál
GERMANIA, AG. Timişoara, IV. Str. Bonnaz 15.

— MIBŐL LESZ A CSEREBOGAR...

Egyes bukaresti és kolozsvári lapokban
tegnap az a hír jelent meg, hogy Ve-
nizelos görög miniszterelnök ellen, bras-
sói látogatása alkalmával, revolveres
merényletet akartak elkövetni. A cikk-
írók látták is a revolvért, amelyet egy
görög fiatalember előhúzott és amelyet
egy szigurancafedetkötő az utolsó pillá-
natban ütött le. Fölösleges, hogy a fan-
táziának ezzel a szüleményével mi, a
kik Venizelos brassói útjait nyomom ki-
sértük, foglalkozzunk. Csupán a bras-
sói rendőrség kijelentését tolmácsoljuk,
amikor közöljük, hogy Venizelos bras-
sói látogatása alkalmával senki nem
látott revolvért, még kevésbé húzta azt
palaki elő és legkevésbé ütötte le az ál-
lambiztonság éber őre. Mindössze né-
hány kibánszkodó toladokott, akiket,
egyszerű rendfenntartás okából, hát-
rább kellett szorítani a görög minisz-
terelnök közeléből. Ime, miből lesz a
cserebogár.

— VESZEDELMEZ TOLVAJNÓT TAR-
TOZTATOTT LE A JASII RENDŐRSÉG.
Bukarestből jelentik: A jasi rendőrségnek
fél éves hajszá után sikerült egy hírhedt tol-
vajnót elfogni. Maria Petrescu mint cseléd
férközött be a vagyonosabb családok bizal-
mába, ahol mindig ugyanazzal a mesével
„főzte meg” munkaadóit. Azt mondta, hogy
valamikor férjével együtt jobb napokat lá-
tott, de nyomorba jutottak, mire férje öngyl-
kos lett, ő pedig ezután igyekszik boldogul-
ni. A megfátó mese minden helyen sikert
aratott. Alig volt azonban néhány napig va-
lahaol szolgálatban a tolvaj, rendszerint
továbbállt, a gazdái ékszerivel, sőt okmá-
nyaikat is magával vitte, hogy legközelebbi
helyén hamis néven jelenkezhesen. Leg-
utóbbi helyén már nem vihette ki terveit,
mert a rendőrség rájött tartózkodási helyé-
re és letartóztatta.

KÉT CSERNOVICI LÁNY EGYÜTTE-
SEN KÖVETETT EL ÖNGYILKOSSÁGOT,
MERT UGYANAZON FÉRFIR. VOLTAK
SZERELMESEK. Bukarestből jelentik: Tra-
gikus kettős öngyilkosság történt tegnap
Csernovitzban. Elena Zelinska 19 éves és
Petronela Scherigatzka 21 éves lányok öngy-
ilkosságot határoztak el, mert mindketten
ugyanazon férfi iránt érezték vonzalmat. A
fiatalember, noha mindkét lány iránt von-
zódtott, egy harmadikat vett el feleségül. A
csalódott lányok végkép elkeseredtek s egy
Csernovitz környékén levő téglagyár mellett
megmérgezték magukat. Jajveszékelésekre a
járókelők segítségükre siettek és kórházba
szállították a görcsökből fetregő lányokat.
Petronela Scherigatzka meghalt, Elena Ze-
linska életbenmaradásához nincs remény.

— Temesvárt is megpályázta Janovics
Jenő. Temesvárról jelentik: Dr. Janovics
Jenő kolozsvári szinigazgató ma benyuj-
totta pályázatát a temesvári színházra is,
így tehát valószínű, hogy most már létre-
jön a tervezett nagyszabású színházterület,
amelybe Kolozsvár, Nagyvárad, Brassó,
Arad és Temesvár tartoznának. A szini-
kerület Janovics egységes igazgatása
alatt állana. A Temesvári Magyar Párt
hajlandó támogatni Janovicsot.

— Ellopták az oroszok a svéd haditen-
gerészet chifre-kulcsát. Stockholmól
jelentik: Kinos feltűnést kelt, hogy a
„Fylgia” svéd páncélhajóról, külföldi
cirkálóutja folyamán eltűnt a svéd hadi-
tengerészet chifre-kulcsa. A sajtó szerint
az orosz vörös-tengerészet szervezete lop-
ta el a chifret. A lapok ezzel kapcsolat-
ban utalnak arra is, hogy a legutóbbi
svéd tengeri hadgyakorlatokat feltűnő
közelségből és érdeklődéssel három
orosz cirkáló figyelte.

— 15:0 volt a magyar-osztrák vizi-
pólo eredménye. Tegnapi számunkban te-
lefonzavar miatt tévesen kaptuk a párisi
magyar-osztrák vízipólo mérkőzés ered-
ményét. A magyar csapat eszerint nem
17:0-ra, hanem 13:0-ra verte meg az
osztrákokat. Ugyancsak hibásan volt ért-
hető a magyar—spanyol mérkőzés ered-
ménye, amely nem 2:1, hanem 2:0.

— Egy sivatagban elakadt autó utasai
közül ötven meghaltak, ketten megőrültek.
Londonból jelentik: A mexikói Nogales-
ből Mexikaliba induló autóbussz kétszáz-
ötven kilométerre a legközelebbi ember-
lakta vidéktől géphiba miatt leállt. Az
autóbussz utasai napokig hiába vártak se-
gítségét, végül, miután élelmiszerük már
fogytán volt, gyalog nekivágtak a siva-
tagnak, amelyben azután egy kereske-
delmi karaván talált rájuk. Közülök ek-
kor azonban már ötven meghaltak, ketten
pedig beleőrültek a borzalmas szenvedé-
sekbe.

A FILMCSILLAG

— Az emberek egyre azért zaklatnak, hogy
küldjem el nekik a fényképemet. Mit csinál-
jak velük?

— Csináltasson egy élethű fényképet és azt
küldje el.

(Humorist.)

„Modern Mozzgó” BRASSÓ.

Ma, kedden szenzációs premier!
Előjáték: Straus: „Dunakeringő”-je
250 tagú filharmonikus zenekar és énekkar —
szenzációs Duna-felvételek — ezzel együtt
RIO GRANDE
énekes spanyoltárgy hangosfilm szebb a
Rio-Rita-nál. — Főszerepben: Monna Maris.
Jön! Schmelting—Stribling box-mecs, az új Paramount Journalban.
Szerdán és
csütörtökön d. u. 3—5-ig Matiné 10—15 lejés
helyárakkal. **HAROLD LLOYD: „A suszterprinc”**
Következő világattrakció
Schubert: Három a kislány
német, énekes, táncos filmoperette.
Főszerepben:
Gretl Theimer, a „Zwei Herzen” primadonnája,
Lucie Englisch, Siegfried Arno.
Közelebbi felvilágosítással szolgál

— Ezer bikát megölt egy toreádornő és nyugalomba vonult. Londonból jelentik: Mya Hollarez híres perui bikaviadornő, kit Dél-Amerikában az aréna királynőjévé neveztek, hirtelen elhatározással zárdaiba vonult. Néhány évi matadorsága alatt több mint ezer bikát ölt meg. Egy alkalommal a sebesült bika felöklelte és megtaposta, úgyhogy hetekig élet-halál közt lebegett. De azért újból visszatért az arénába, s veszedelmes mesterségével nagy vagyont szerzett. Nemrég kijelentette, hogy megundorodott a vérontástól.

— Négy szlovenszkoí görényt repülőgépen szállítanak el Londonba. Besztercebányai tudósítónk jelenti: Kratochvil János amerikai szlovák a napokban egészségügyi bizonyítványt kért a besztercebányai járási hivataltól négy görény részére, amelyeket a Stureo-környéki erdőségekben fogatott. Kratochvil, aki visszakészül Amerikába, Prágáig saját autóján viszi a négy állatot s onnan repülőgépen Londonba szállítja mint személypodgyászt. Londonból pedig egy óceánjáró luxuszöszön teszik meg az utat Amerikába. Kratochvil, aki néhány évvel ezelőtt egy Stureo-melletti faluban kékróka-tenyészetet rendezett be, nem nyilatkozott afelől, hogy mi célból viszi az állatokat Amerikába.

— A RÉSZEG FELESÉG KIESIK A VILLAMOSBÓL. OTTHON PEDIG FEJSZÉVEL FEJBEVÁGTA AZ URÁT. Budapestről jelentik: Illés Sándorné kint asszony ma bejelentette a rendőrségen, hogy férjét fejszével fejbevágtatta és kérte, hogy hivatalos hatóság szálljon ki a helyszínre. A rendőrbizottság nem sokára meg is jelent Illésék lakásán, ahol Illést egy tizenkétféle méteres fejszével véresen találták ágyában. Miután a fejszét bekötötték, megejtették kihallgatását, a melynek során Illés elmondta, hogy feleségével együtt tegnap este rokonai látogatásán volt. Hazajövet, a felesége minden korcsmába bement és ivott, olyannyira, hogy a végfelé a villamosból ki is esett. Illés emiatt otthon megfedte az asszonyt, mire az kiszaladt a szobából, ő maga pedig lefeküdt és csupán a rendőri bizottság kérésére kelt fel. Amikor is önvérébe fagyva találta magát. Illésné hasonlóan adja elő az esetet, hangoztatja azonban, hogy tettét elkeseredésben követte el, miután férje kizavarta a szobából. Az asszonyt a rendőrség gyilkosság kísérletéért letartóztatta. Illést, a kinek sérülése nem súlyos, kórházba szállították.

— Ahol tilos az orrtörés. Newyorkból jelentik: Az Iowa állambeli Des Moines város Central National bankjában szigorú angu felírás látható, mely a legnyomtatottabb megtiltja az ügyfeleknek, hogy a bank helyiségeiben orrukot megöröljék, vagy egyáltalán zsebkendőket elővegyék. Egy magáról megfélemedezett ember, aki olyan vakmerőségre vetemedett, hogy orrát kifújni merészelt, nagy zavart okozott a minap a bankban. Egy hivatalnok ugyanis azt hitte, hogy maszkos bandita. A banditáktól való rettegettsé miatt tiltották meg a bankban ugyanis a zsebkendő használatát. Csak szipákolni szabad.

Keleti levelek

Irja: Baktay Ervin

Nagy Kalkattá-nak — a külvárosokat is beleszámítva — egymillióháromezr-huszonnyolcezer lakosa van, tehát Indiának legnépesebb városa, amely talán az egyetlen másik milliós városon, Bombayn is.

Neve, helyes kiejtés szerint Kalkatta és nem Kalkutta, mert „Calcutta” csak az angol írásmód formája. Nevét a közeli, régi hindu szentélytől, a Kálthát-tól vette. A Gangev folyam deltájának egyik ága, a Hugli mentén épült, nem messze a tengertől. A hajók feljöhetnek a kimélyített, állandóan kotort Hugli vizén, úgy hogy Kalkatta tengeri kikötőnek számít.

1690-ben alapította egy Job Charnock nevezetű angol kereskedő. Egészen 1832-ig a Brit Keletindiai Társaság birtoka volt, amely, noha kereskedelmi vállalat — részvénytársaság volt — hadsereget tartott fenn s lassanként egész Indiát meghódította. A Társaság indiai birtokait, Kalkattával együtt, 1858-ban, a nagy szípai-lázadás leverése után, átvette a Brit Korona. 1912-ig Kalkatta volt India fővárosa, de akkor, V. György királynak India császárává való koronázásakor, Delhit tették meg az indiai impérium fővárosává.

De azért Kalkatta, ha politikailag nem is, de gazdasági és kereskedelmi tekintetben India fővárosa maradt. Legfeljebb Bombay vetekszik vele jelentőség szempontjából. Kalkatta különben Bengál tartomány fővárosa s a bengáli kormány rezidenciája. Kalkatta nemcsak az indiai brit-uralom szempontjából fontos, hanem az indus nép számára is rendkívül sokat jelent, mert valóságos metropolis a az indus nemzeti fejlődésnek és kulturának. Bengál e tekintetben megelőzte India minden más országát, s már több mint 100 év óta Bengál, illetve Kalkatta jár az indus, elsősorban pedig a hindu öntudatraébredés élén. India legtöbb nagy, modern reformátora Kalkattában élt és működött. A kalkattai hinduk, különösen az újabb nemzedékek, műveltség, szervezőképesség és haladó igyekezet dolgában mindenestül India vezetőelemét alkotják. Itt működött Patél, az indiai nacionalizmus legnagyobb bajnoka, kit Gandhi is mesterének vall; itt él a modern indiai irodalom atyamestere, Rabindranáth Tagor; itt munkálkodik az indiai természettudomány világhírű uttorője, Sir J. Ch. Bose (ejtsd: Bósz) is.

Kalkatta központja az egykori brit erőd területe, melyet ma is Fort-nak neveznek. E terület szíve a Dalhousie Square nevű hatalmas tér, amelynek közepét nagy vízmedence foglalja el. E térről ágaznak ki a modern, angol Kalkatta utjai és utcái. A forgalom fő-

Kalkatta, India legnagyobb városa

ere s a kalkattai angol élet találkozójelye a széles, szépen kiépült Csauringhi, (Chowringhee) útja. Ezen, s a belőle kiágazó Park Street-en sorakoznak egymás mellé a legelőkelőbb nagyszállodák, a legelegánsabb üzletek és áruházak. Estefelé, mikor a nap heve alábbhagy, a Csauringhi valóságos korzová válik. Gyalog és autókön igyekeznek a nagy hotelek és restauránsok, tánchelyiségek, mozik és színházak felé a kalkattai angolok s az ott időző előkelő idegenek. Az urak estére már mind dinner jacket-et (a „szmoking” eredeti angol elnevezése) öltenek, a hölgyek könnyű, elegáns toalettben pompáznak. Ebbe a választékos, nyugatias csoportba élenként bizzar színteljes keveredik, a mint hindu vezeklők, vagy indus módon öltözött bennszülöttek mennek végig a Csauringhi árkdjai alatt. A bengáli hinduk könnyű, fehér ingfélék és a tipikus dhóti viselik. Ez utóbbi egy kb. 5 méter hosszú, 90 cm. széles muszlin-sáv, amely, redőkre szedve s a lábszárak közt áthúzva, deréktól bokáig takarja a férfiak alakját. Turbán, vagy kis, kerek bársonysapka járul hozzá, de estefelé a bengáli hinduk szívesen járnak hajadonfővel is, amit annál inkább megtehetnek, mert a legtöbbjük már európai módra, nyírt frizurát viselnek s nem hordják többé a csóti-t, azt a fejteőről hátracsúgató üstöcsköt, amely az orthodox hindukat általában jellemzi. De a bengáli hindukon kívül India minden vidékének és viseletének képviselőivel találkozhatunk Kalkatta utcáin, különösen a bennszülöttek városrészében, amely a Dharmtola-utca körül terül el. Bengáli mohamedánok, Himalájavidéki gurkúk, dardzsilingi és szikkimi tibetiek, csittagongi félmalajok, középdindiai hinduk, dekkani muzulmánok, feketebőrű délvidéki dravidák, világosabb arcszínű pandzsábiak, még világosabb bőrű kasmiriak, marcona bajszu hinduk Rádzputánából, szálas, sasorru, szilaj-tekinetű afgán-pathánok vegyülnek össze a rengeteg kínaival és Kalkatta sok más idegen származású lakójával. Az autótaxisz soffőrjei kivétel nélkül a távoli Pandzsáb fiai, mégpedig mind a szikh szektához tartoznak, amit egyforma turbánköntösük és nyíratlan szakálluk árul el. Az egész együtt elképzelhetlenül tarka és fantasztikusan exotikus kép.

S a keleti élet sokféle érdekes megnyilvánulása még élesebben kiütözik a a modern világ környezetében. Egyik legkülönösebb kép pl. a sok vallásos hitkerdés, vagy szentírás-magyarázó. Ezek letelepsznek a Dalhousie Square medencéjé körülvevő fák és pálmák árnyékában, az érdeklődők köréje kuporodnak és a mester ékes bengáli, vagy hindu nyelven adja elő épületes oktatásait. A legtöbb közülük hindu és vagy a vándorszerzetesek sarga ruháját, vagy a vezeklők egyszerű ágyékkendőjét viseli. De akadnak mohamedán mollák is, akik a Koránt magyarázzák. Az indus ráérő nép, a „time is money” elve többnyire ismeretlen előtte — eszerint bőven akad hallgató és ha a szvámi vagy molla jól beszél, pejszák (rézpénz), sőt nikkel annál is hullnak kis ülszönyegére. Amiből kitűnik, hogy a vallás Indiában még üzletnek sem rossz. Egyben azonban dicséretes vonás az indusokban, hogy a vallásos vagy bölcselkedő előadások legalább annyira vonzzák őket, mint pl. a pesti külvárosok tömegét a városligeti mutatványostelep, vagy a mozi.

— Darázsutasok a repülőgépen. Londonból jelentik: Az Egyesült Államok rovarvartani intézete a louisianai cukornádültetvényt pusztító furómoly elleni védelemre egy millió perui darázsat hozatott repülőgépen Panamából Miami. A furó moly évenként sokmillió kárt okoz a cukornádban s ezeket a rettegett élősdieket pusztítják a peru darázsak.

— A struccgyomru bika. Londonból jelentik: A London melletti Smithfield vágóhidján egy hároméves bikát vágtak le, amelynek gyomrában hét font rozsdászeget és csavart, egy ezüst mellűt, egy gummicizmát, egy keménykalapot és cipőcsatt maradványait és több vörösréz drótkerest találtak. Az állatnak előzőleg semmi baj jelét sem látták. — BARÓ KRAFFT-EBING VILAGHIRÓ KÖNYVE: „Psychopathia Sexualis” teljes szövegű magyar fordításban, jó kiállításban, ismét kapható. A hatalmas, lexikonalakú kötet rövid ideig még a szenciációs olcsó lezártított áron, 165 lejért rendelhető meg könyvostályunkban. — Az összeg előzetes beküldése esetén portómentes szállítást.

66.

Antineuralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén, idegszabák stb ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (osztályban) van.

Kapható:

gyógyszertárakban és drogériákban.

SzF 17171

ASSZONYOKNAK

Fregoli-ruha,

mely a nap bármely szakában viselhető

Számtalan nőt kényszerít kenyérkereset a mai gondterhelt lét. Ragyogó, fehér gyermekszobák ölen nevelkedett fiatal leányok, gazdag, elkényeztetett asszonyok kénytelenek munka után nézni, hogy legalább a legszükségesebbet megkeressék.

„Hiszen a mindennapit is a lig tudom elteremteni, hogyan telne még ruhára — hajítják — öltözködésemre nincs időm” — mondják sokan közülük és így lassan-lassan megszürik, megkoptatják őket a munkájuk.

Muszáj ennek így lenni? Bele lehet ebbe nyugodni? Nem. A nőnek semmi körülmény között sem szabad elhanyagolnia magát, akár szegény, akár gazdag, akár fiatal, akár öreg, akár van ideje, akár nincs. Ha nem is tud elegáns lenni, utolsó dívat szerinti és drága dolgokat viselni, — csinos és karékos még mindig lehet. Ezzel tartozik saját magának és tartozik a környezetének. Az a tiszteltetelmű tény, hogy egy nő dolgozik, még nem menti őt fel attól, hogy külsőre gondot fordítson. Régi dolog, hogy hipotalokban, irodákban visszas és izléstelen látvány a tulcicomázott nő, — de a rendelkezlen haj, ápolatlan kezek, gyűrött ruha, kitaposott cipősarok éppen olyan megbocsátathatlan hibák.

Dolgozó nők, nézzetek jól végig garderobotokon, csöndes estéken szakítsatok magatoknak időt egy kis ruháti szemlére. Nincsen pénztek új ruhára? Ne törődjétek vele egy pillárándítással abba, hogy azt az új ruhát, ócskát viselitek még egy esztendő keresztül. Talán akad egy-kettő a régié közül, amelyet egy kis ötlettel, fursfanggal frissít, sőt dívatosá varázsolhattok és a tavalyi kalapot sem kell azonn mód a fejetekre csapni, mert egy új szalagra, egy átvásalásra telik még a legszűkebb pénztárcából is.

Amerikában, ahol roppant kiterjedt a dolgozó nők száma, sok embert foglalkoztat ezeken a küzködő asszonyoknak sorsára. Ujabb és újabb dolgokat eszelnek ki életük megkönnyítésére, pénzük és drága idejük megkímélésére. New-York-ban az elmúlt hetekben egy nagy dívatrevüt rendeztek a dolgozó nők számára. Olcsó, könnyen előlitható ruhák szerepeltek ennek a dívatrevünek keretében és a legtöbbje kettős, még hármas célt szolgált.

Fekete marokénból készült ez a ruha, egyenes, angolok szabással. Alja hólókba rakva, felső része spitzkivágású és ujjatlan. Fölötte hosszú ujjas, derékig érő bolero, melynek elülső, nyitott széléit hegyes csatkozás díszíti. Ez az első változat a munka idejére való.

Után, sélánál viszont fehér-fekete sál kerül a ruhára, a bolero ujjára pedig sál anyagából sikkesen megkötött szalagszalok.

A bolero kicakkozott részeinek belső oldalán patentkapocs vannak elrejtve és még sem egyszerűbb, mint ezekhez a patentekhez egy fehér csipke-rüss fodrocskát hozzákapcsolni s az ujjakra néhány öltéssel rávarrni egy ugyanilyen csipkefodrocskát. A pernyi munka — s a vasárnap délutáni dívatgatásra ilyen kedvesen és üdén indulnak a dolgozó hölgy.

Színházba, kisebb esti alkalmakra lejött a bolero s az immár ujjatlan ruha rózsaszínű-fekete gyöngyökből készült csöpp perlelő kap, ami teljesen más jelleget ad neki. A kivágásba egy kis ékszer és kész a „kis” estélyi ruha.

Ez az ügyes modell példa rá, hogy egy kis leleménnyel még egyetlen ruhában is csinosan megállhatjuk helyünk. De szám és száz egyéb lehetőség kínálkozik arra, hogy stilszerűen és izléseken öltözködhessen a csekély pénz és csekély idő felett rendelkező dolgozó nő. Természetesen nem kis fejtezésre, szorgolatasra, fontolgtatásra kerül a dolgozó nőnek az ilyen „egyetlen ruha”, de ha egyszer megvan, nagyobb örömet okoz tulajdonosának — és teljes joggal mint a gazdag és elkényeztetett dámának a legpazarabb, legszenzációsabb toalettkészletéé.

GATO.

Szombaton, aug. 29-én

nagy esemény színhelye lesz Brassó, ekkor

nyitja meg kapuit

a nagyközönség számára a

NAGYVÁROSI IGÉNYEKEL BEREDEZETT

új REDOUTE MOZGÓ

egy ERO-film által forgalomba hozott

országos premiérrel!

Csak számozott helyek.

Tökéletes szellőztetés.

Az összes mellékilletékek a jegy áraban beszámítva.

Telefon szám: 145.

Ami nem akar kevesebb lenni

Ujabb sérelmek érték a kisebbségi oktatás-ügyet

Memorandum Jorgához a magyar diákok pótvizsgája és érettségije ügyében

Bukarest, augusztus 25.

Az új tanügyi törvényeknek és rendeleteknek az a sorozata, amellyel Jorga miniszterelnök mint közoktatásügyi miniszter az oktatásnak már csaknem minden ágát megreformálta, nagyvonalúsága és előkészítettségével gyors végrehajtása folytán, átméleti zavarokat okoz. Legmélyebben a középiskolai oktatás eddigi rendjét kavarták fel ezek a reformok, a nélkül, hogy rögtön gondoskodás is történt volna az új alapok kialakításáról. A tényleg korábban kezdődik, mint eddig, ugyennek azonban nincs még az új tanterv, a megfelelő könyvek és így tovább.

A nagy sietség és gondosabb körültekintés hiánya többek között odavezetett, hogy

a kisebbségi oktatást újabb néhány érezhető sérelem érte,

ami elsősorban annak tulajdonítható, hogy az általános jellegű iskolareformmal egyidejűleg nem történt meg a magánoktatási törvény megfelelő módosítása is, hanem ez még várta magára.

A magyar kisebbségi oktatás vezetőszervei több ilyen sérelmet állapítottak meg a napokban s foglaltak memorandumba, amelyet sürgősen küldöttek Jorga közoktatásügyi miniszternek. Jorga azonban a hét folyamán Mangáliában üdül s így senkit sem fogad, viszont a megállapított kisebbségi iskola-sérelem orvoslása gyors intézkedéseket kíván.

Igy aztán az történt, hogy

a memorandum tartalmát Gyárfás Elemér dr. magyarpárt szenátor Caliani Agostonnak, a kisebbségi oktatás vezérigazgatójának hozta tudomására,

aki a maga részéről megígérte, hogy haladéktalanul tájékoztatni fogja Jorga közoktatásügyi minisztert s intézkedést fog kérni tőle.

Az egyik fontosabb sérelem a középiskolák szeptember-elsejei megnyitására vonatkozó rendeletnek abban a rendelkezésében áll, amely szerint a szeptember 1-én és 2-án délutánra kitűzött pótvizsgákat az illető város valamennyi középintézetének a tanári karából alakított bizottság tartja meg. A középiskolák igazgatói augusztus 27-én kötelesek összeülni és a pótvizsgázató bizottságot, vagy bizottságokat kiküldeni. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy

a múlt évben elbukott tanulók ezuttal nem saját intézetük tanárai, hanem esetleg csupa más liceumbeli tanár előtt tennék a pótvizsgát s a kisebbségi diákok így aligha vizsgázhatnak anyanyelvükön még azokból a tárgyakból sem, amelyekből pedig joguk van.

A memorandum kéri, hogy ezt nyilván csak a többségi liceumokra értett rendelkezést ne vonatkoztassák a kisebbségi

középiskolákra is, azaz a magyar pótvizsgázók ezután is saját intézetük bizottsága előtt tartsák le a vizsgát.

Az új érettségi törvény végrehajtási utasítása hasonlóan súlyos sérelmet tartalmaz a kisebbségi diákok szempontjából. Azt mondja ugyanis ki, — amint erre mi már annakidején rámutattunk — hogy

az anyanyelvükön tanult tárgyakból is csak annyiban felelhetnek anyanyelvükön, amennyiben az érettségi bizottság elnöke megérti a feleletet s foglaltat tud alkotni a maturandus felkészültségéről és tárgyiismeretéről.

A júliusi érettségi vizsgák során a legtöbb bizottság elnöke nem értett magyarul s miután követelte, hogy a maturandus a magyarul tanult tárgyból is románul vizsgázzék, sok kisebbségi tanuló csupán emiatt elbukott. Ennek a rendkívül súlyos rendelkezésnek a megváltoztatását is kéri a memorandum, még pedig azért sürgősen, mert az érettségi vizsgák nagyrésze az idén őszre maradt. Ha a jövőben is az elnök kénye-kedvétől fog függeni az, hogy a kisebbségi diákok anyanyelvükön felelhessenek azokból a tárgyakból, amelyeknél eddig nem volt

Még egy »fekete«

Bessarábiában háziuton készített és hivatalos pecséttel hamisított cigarettaneműek nyomára bukkantak

Hónapok óta folyik a dohány-panama a Dnyeszter-partján

Bukarest, augusztus 25.

Erdély kezdte a „fekete”-iparral és az ország többi részei végzik. Tegnap Csernovitzban leplezték le a fekete sör, ma Bessarábiában van a sor, ahol fekete dohány nyomára bukkantak.

A nagyszabású panama egy Jibersky nevű tighinai trafikosnál pattant ki. Az állami dohányjövődék egy embere cigarettát vásárolt a dohányárusnál és közelebről megvizsgálva a szabályszerűen csomagolt dobozt, rájött arra, hogy a doboz nyomásának valami furcsa színe van. Tanulmányozni kezdte a cigarettákat és ennek kapcsán arra is rájött, hogy a cigaretta arany-monogramja sem szabályszerű. Azonnal jelentést tett az esetről a monopóliázgatóságnak, amely lefoglalta a dohányárus egész készletét.

A vizsgálat folyamán megállapítást nyert, hogy a dohánytőzsdénél lefoglalt áru nagyrésze nagyszabásúan sikeült hamisítvány.

A leleplezés után a hatóságok emberei

kötelező a román nyelv, úgy ez rendkívül átkos következményekkel fog járni az egyébként jól felkészült érettségizőkre nézve is.

Még inkább súlyosbította a kisebbségi diákok számára az érettségi feltételeit az a mintegy tíz nappal ezelőtt kiadott rendelet, amely utólag előírja, hogy

a filozófiát is fel kell venni az érettségi-tárgyak közé s ebből ugyanannak a tanárnak kell kérdeznie, aki az alkotmányból vizsgáztat.

Miután az alkotmánytan a kisebbségi liceumokban is román tárgy, viszont a filozófiát eddig magyarul tanulták, az előírás egyértelmű azzal, hogy utóbbiból is román feleletet fognak követelni, lévén az alkotmánytan tanára többnyire román, aki nem tud, vagy nem akar tudni magyarul, még ha az elnök esetleg hozzájárulna is a magyarnyelvű felelethez.

Ezek a főbb sérelmek, amelyeket a memorandum felhoz és amelyeknek sürgős orvoslását kéri a közoktatásügyi minisztertől, rámutatva arra, hogy indokolatlanul és szinte hajsza-szerűen megnehezítik a kisebbségi tanulók előmenetelét.

Gyárfás szenátor tájékoztatása alapján Caliani vezérigazgató kilátásba helyezte, hogy haladéktalanul intézkedést fog kérni Jorga közoktatásügyi minisztertől ezekben a rendelkezéseknek a tisztázására. Reméljük, hogy Jorga professzor, aki kijelentette, hogy a magánoktatási reformot sokkal szabadabb szellemben fogja megalkotni, mint eddigi tanügyi törvényeit, mert ebben a tekintetben semmi esetre sem fogja befolyásoltni magát a liberálisoktól, — orvosolja ezeket a sérelmeket addig is, amíg tető alá kerül a magánoktatási reform is, amelyhez joggal fűz messzemenő várakozásokat a kisebbségi közélet.

A legselymesebb pihe is szemet szur,

ha olyan helyen nő, ahol fölösleges. Sport közben, tánc alatt, fürdőben vagy künn a szabadban ezernyi ezer mozdulat leplezheti le ezt a szépséghibát, amit nehéz elrejtetni. Ezt az örökké zavaró, sőt kellemetlen állapotot egy-kettőre megszüntetheti, ha a Dulmin szőrvesztő kenőcsöt használja.

A Dulmin szőrvesztő kenőcs gyorsan és fájdalom nélkül hat. Egyszeri bekenés után 3-5 perc alatt kiszedi a fölösleges szőrszálakat. Fehér, lágy és sima kenőcs a Dulmin, mint a Cold-creme, szaga alig van és nem szárad. Gyakori használattal csökkenthetjük a szőr és a haj növekedését. A Dulmin a jelenkor legbiztosabb és legkényelmesebben ható szőrellátó szere.

Nagy tubus 1.90—

Kis tubus 1.65—

Mindenütt kapható.

DULMIN
SZŐRELTENÍTŐ-KRÉM

Vezérlerakat Románia részére: „Gea”-Kraier, Timișoara

Dr. M. Albersheim Frankfurt a. M., Paris-London

— Argetoianut senki sem kéri, mennyi pénzt kapott a birtokán termett buzáért? Engem azonban kérdeznak, mert nem akarják megengedni, hogy könnyeim értékesítéséből éljek.

Az újságírók arra a kérdésre, milyen valójában a viszony közte és Argetoianu pénzügyminiszter között, a miniszterelnök így válaszolt:

— Baráti kapcsolataim Argetoianuval kitünőek és semmi sem jött közbe, ami megromtaná. Barátságunk és együttműködésünk szorosabb, mint bármikor. Még ha felmerülne is köztünk egyes nézeteltérések, nyugodt lehet mindenki, hogy a vállainkon nyugó nagy felelősség tudatában mégis mindvégig együttműködünk, hogy minden erőfeszítésünkkel teljesítsük a királlyal és az országgal szembeni kötelességünket.

Duca legutóbbi királyi audienciájával kapcsolatban, aki ugyanakkor Venizeloszal és Argetoianuval is meglátogatta, Jorga ezeket mondta:

— Hozzám nem jött. Valószínűleg nem volt beszélőnapja velem.

Végül Venizelos látogatásának a jelentőségére terelődött a szó.

— Venizelos azért jött, hogy meglátogasson és tájékoztasson bennünket. Nem japosolt nekünk semmiféle szöveget. Csupán udvariassági látogatás volt, aminek nagyon örültünk.

Éjszakai csendélel Máramarosszigeten

Máramarosszigetről jelentik: Brutális támadás történt az elmúlt éjszaka Máramarosszigeten. Kaufmann Dezső fiatal kereskedő lakására igyekezett, amikor hirtelen elébe állt Sofronie Mihály 7-es számú közrendőr és öklével agyba-főbe verte. Kaufmann az ütések alatt eszméletlenül esett össze. Ezalatt másik négy rendőr érkezett a helyszínre és ezek tovább bántalmazták a földön tehetetlenül fekvő fiatalembert, akit a megvadult rendőrök karmai közül egy éppen arra járó román férfi, Coman Andrást mentett ki. Kaufmann, akinek orrsövénye betört, feljelentést adott be támadói ellen, a vizsgálat meg is indult, a rendőrök azonban semmiféle magyarázatot nem tudnak adni arra, hogy miért verték meg Kaufmann.

Akar husz évvel fiatalabb lenni?

akkor szíveleje meg azokat a tanácsokat, melyeket

Dr. KÁLDOR MIKLÓS, szanatóriusorvos nyújt Önnek

Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést?

c. művében.

Az emberi szervezet. — Öröklődés. — A magyar faj öröklött tulajdonságai. — Mik a vér mirigyek. — Fáradtság, testi, szellemi kimerülés. — A szív kifáradása. — Érelmeszesedés. — Vénnyomás. — A „változás” tünetei és oka. — Mit teherünk a fiatalság megtartása érdekében. — Táplálkozás. — A túl bőséges táplálkozás. — A rágas. — A koplalás. — Gandhi. — Mik a vitaminok. — Alkohol, kávé, tea, dohány. — Alom, levegő, nap. — Megőrzés és fiatalok maradás. — Ára csak Lei 102.—

Videkre portó 10, utánvételt 16 lejjel több Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában.

MÉZESHETEK A JÉGMEZŐKÖN

Tifkok a fókák szerelmi és társadalmi életéből

Brassó, augusztus 25.

Nyár utóján, amikor a nap végelgyengülésben levő sugarai már nem perzselnek annyira, minden asszony téli prém-szükségletére gondol. Ritkán fordul elő, hogy egy hölgy holmi silányabb szörme-utánzattal megelégedne... „Sziliszkin-bunda” minden nőnek az álma, a csillogó fekete prémért lelkesedik mindenki. Hihetetlen harcok folynak egy-egy ilyen bunda birtoklásáért, amíg a férj — már amennyire teheti — egy gyenge pillanatában ki nem nyitja a pénztárcáját. Százszor ejti ki a nő a „sziliszkin” szót, de talán egyszer sem jut eszébe, hogy az idegenül hangzó prēm név értelmén töprengjen. Miért legyen ő alaposabb, mint a barátnői, akiket szintén hidegen hagy a fajtá problémák! El kell ismerni valóban, hogy a „sziliszkin” sokkal exotikusabban cseng, mintha csak úgy magyarárnak „fókabőr”-bundára áhítozna, pedig az angol „sealskin” szót csak így lehet magyarra fordítani.

Az idomtalanestű sarkvidéki emlősök, amelyek olyan bőkezűen gondoskodnak arról, hogy a vagyonosabb asszonyok észbontó bundákban sétálhassanak telen, roppant figyelemreméltó életet folytatnak.

Távol az emberektől, a végtelen hómezők szűzhaván, ösztönszerűleg emberi formára mintázzák napjaik folyását. Társadalmi életünk kiemelkedő mozzanatai, a primitív állati lélekben megszokozódva, szinte szatirikusan ismétlődnek a sarki tájakon. Nincsen olyan minden hajjal megkent donzsuan az öt kontinensen, aki olyan hévvel tudna az imádtott nőért sikra szállni, mint némely szerelmi gyötrelmekben vergődő fókák. Akaratlanul is Anatole France mesteri regényére kell gondolnunk, amelyben a pingvinek szintén emberi félszerepekre való hajlamokat árulnak el. Nem kételkedünk abban, hogy a közeljövőben valamelyik ismert író tollából a sájtót új könyv hagyja el, amelynek „A fókák szigete” lesz a címe. Szatirikus írók életfogvívó elegendő anyagot találnak a Pribilov-szigeteken, amelyeknek fekete szikláin az év bizonyos szakában ezrekre menő fókafiatlamber ad találgatást a viharedzett fókák-hajadonoknak.

A fókák, sajnos, napjainkban nemcsak a bundákkal kapcsolatban kerül szóba. Ha valahol történetesen a munkanélküliségről folytatnak eszmecsereket, sikerrel szokták idézni a „Sok eszkimó, kevés fókák” közmondást.

Azt hisszük ezután, hogy nem érdektelen a „keves fókával” egy kicsit behatóbban foglalkozni.

A sarkvidék izgató világa csábította Roy Chapman Andrews amerikai professzort is, amikor nemrég expedíciót szervezett a Pribilov-szigetekre.

Filmfelvételre is vitt magával, hogy a fókák életét celluloidszallagon örökítse meg.

Tapasztalatairól érdekes beszámolót közöl az egyik Newyorkban megjelenő folyóiratban, amelyből az alábbiakat tartjuk érdemesnek ismertetni.

Fókánők a láthatáron!...

A hosszú tél sivar napjaiban elhagyottak és Kietlenek a Pribilov-sziget szirtjei. Kora tavasszal azonban jelentősen fellendül a forgalom... Elhagyott fókahímek történetek a meredek partra, ahol a megérkezés percében tüledve igyekeznek maguknak a jeges hűlámokhoz közeledő helyet biztosítani, mert mindegyikük készenlétben akar állni, amikor a nőtények partraszállnak.

Egy-egy jobb helyért élet-halál harc folyik a fókák között, valóságos hadszíntérre változtatják a megdermedt szigetet.

Nincsenek tekintettel arra, hogy melyikük telepedett le előbb az előnyösebb helyre. Egymásra támadnak s némely fókák, engedve a túlerőnek, kénytelen új helyet keresni magának.

Amikor az első hölgy tollszárvastagsága bajuszszálai feltűnnek a hullámok között, egyszerre lecsendesedik minden. Lassan, méltóságteljesen uszának a nőtények a part felé, ugyancsak próbára téve a várakozó urak idegeit.

Ahogy az első nőtény partra teszi az uszonyát, abban a pillanatban kitör a háború.

Vészes morgással vetekednek a hímek a nőtények tekinteteiért és kiki igyekszik jövődőléljét a féltve őrzött helyre tes-

sékelni. Közben még csak nem is udvarolhat a szegény fókák, mert újabb és újabb menyecskék érkeznek folyton.

A hím nem a minőségre, hanem a mennyiségre fekteti a fókulást s csak akkor van megelégedve, ha háremében legalább öt-hat hölgy hajhássza a kegyeit.

Előfordul, hogy amíg a hím új érkező elébe siet, egy türelmetlen szomszéd elrabolja hitvesét. Visszatérve, a fókaférj alaposan megleckézteti ilyenkor csapodár feleségét, feltéve, ha az ujjonnan szerzett hitves bájai felül nem mulják a régiét.

A háremek megtelte után elcsitul a harci moraj és kezdetüket veszik a mézeshetek...

Családalapítás a Pribilov-szigeten

Rövidesen rendkívül megsaporodnak a sziget lakói. A nőtények kivétel nélkül világrahoznak egy apró, visító ügyetlen kis fókát. A családapa ilyenkor elérkezettnek látja az időt, hogy pihenjen, annál is inkább, mert a mézeshetek alatt egyikük sem alszik egy percre sem. Rendszerint egy félreálló helyen hajtják fejüket álomra, ahova nem hatol el a kicsinyek zivaja. A régóta nélkülözött alvás annyira béklyókba veri a fáradt fókákat, hogy három hétig alszanak egyfolytában. Kicsinyeiket a mamákra bízák és lethargikus álomba merülnek. „A mór megtette kötelességét, a mór mehet!”

Felcseperedik az új sarjadék

Amíg a papák szenderegnek, az új nemzedék megkezd az életharcot. Különösen a táplálkozás terén gyűlik meg a bajuk... A fókacsemeték elkószálnak néha a havas partokon s nem találják vissza az anyjukhoz. Megállnának találmorra egy korty tejre valamelyik észietázó fekete tömegnél, de az idegen mama méltatlankodva csap uszonyával a rakoncátlan süvölvény fejére, ahelyett hogy szomját oltaná. Elég gondot okoz neki saját kicsinyeinek táplálása, amelyek felülmúlják falánságban egymást.

Az a nőtény viszont, amely hasztalan keresi elkóborolt csecsemőjét, felferri aggodalmas viselkedésével a sarkvidék nyugalmát s nem nyugszik addig, amíg nyomára nem akad. Határtalan ilyenkor az öröme s nem engedi addig szabadulni a kis fókát, amíg egy kötelességtudó anyához méltóan meg nem szoptatja.

Érdekes, hogy legtöbbször szagukról itélve különböztetik meg kicsinyeiket és sohasem tévednek.

Ime a diadalmas anyai ösztön!

Kiuszás a létért való küzdelemben

Ha a kis fókák már felcseperedtek, megkezdődik szakszerű kiképzésük. A fáradhatatlan nőtények uszoleckéket adnak gyámoltalan ivadékaiknak. A csemeték rendszerint szepegnek a víz láttára, akár az emberplánták, de az erélyes mamák a vízbe gördítik a gyáva teremteseket. Maguk jó példával előljárva derekasan szelik a vizet. A kicsinyek rövidesen elsajátítják az uszás tudományát és néhány nap leforgása után már kitünő kísérőknek bizonyulnak, amikor a mamák halászni mennek. Nekik is ki kell halászniuk a napi adagot, különben éhen maradnak.

A halászaton rendszerint a legény-fókák is résztvesznek. Az egy-két éves hímek ugyanis még nem nagyon gondolhatnak családalapításra, mert ez az idősebbek kizárólagos és általános tiszteletben tartott joga.

Sok közülük nem is fut be a házasság révébe, mert a prémadások éppen a fiatal hímeket ejtik el előszeretettel. A vénebb hímek bundája tudniillik egy garast sem ér, mert magán viseli az eszeveszett északi viharok s a párvalasztási küzdelmek nyomait.

A természetes halállal jobblétre szenderült fókák bundáját nyugodtan akaszthatja szögre özvegye, mert nem kell attól tartania, hogy egy északsarki utazó eszemet vet a kopott irhára, amelyet már ágyelötti lábszönyegnek sem lehetne használni. Mihelyt aztán felnevelték az új nemzedéket, a fókátársadalom hölgye és urai a következő viszontlításig ismét különválnak.

Fókák a filmlencse előtt

— Egy szép napon — írja a tudós utazó — a partvidéken barangolva, egy hómezőre értem, ahol mintegy hater fókák tanyáztak. Borzalmas hóvihár dühöngött, de ez korántsem tartott vissza, hogy órákon keresztül filmfelvételeket ne csináljak a fókák családi életének intim megnyilvánulásairól. Mikor a filmfelvételt befejeztem, tovahaladva meglehetősen közelükbe jutottam. Észrevettek...

Mint amikor egy templomi gyülekezet imára emelkedik, olyan egyöntetűen emelte fel a fejét hater fókák.

Egy pillanatig tétován álltak, azután hanyat-homlok igyekeztek a part irányába... Egymást döntötték fel, mindenki első akart lenni a menekülésben. Úgy nézett ki a menekülő fókafalka, mintha egy fekete testekből álló eleven folyam ömlene be a Behring-tengerbe. Szokatlan látvány volt. Újra működésbe helyeztem kis felvételgépemet és pár száz méter

pompás filmet készítettem a megrémült emlősökről.

★

Az amerikai tudós egyébként az első ember, aki filmet vett fel a Pribilov-szigeteken, amelyeknek a fókáállománya jelentősen túlhaladja az amerikai Alaszkát is. A professzor csak barátai unszolására határozta el, hogy filmet is fog ott készíteni... Hazatérve, nagyon hálás volt azoknak, akikől ezt az ötletet kapta, mert ritka érdekes és tudományos szempontból nagyértékű filmmel ajándékozta meg a világot. Észleleteit számos hírlapi cikkeken kívül könyvben is megírta „Ends of the Earth” (A föld végnyulványa) címmel. Műve óriási feltűnést keltett Amerikában, mert élvezetes leírásainál és tudományos megállapításainál fogva az elmúlt évek egyik legérdekesebb olvasmánya. A tudós rövidesen valószínűleg megismétli expedícióját s ezúttal is érdekes anyaggal akar visszatérni.

(-c.)

Bárány nyerte

a 100 méteres, gyorsuszás világbanokságát

Páris, augusztus 25.

A párisi Európa-uszóbajnokságok legújabb eredményeiről a következő jelentéseket kaptuk:

Vízpoló: Franciaország--Svédország 4:4 (1:2).

A százméteres gyorsuszásban: Bajnok: Bárány 59.8. 2. Székely András 1.00.9. 3. Steiner (cseh) 1 perc 05. 4. Peterson (svéd) 1 perc 05.4. 5. és 6. koltversenyben Haas (német) Lundhal (svéd) 1 perc 04.4. 7. Capellini (olasz) 1 perc 05 mp.

200 méteres hölgymelluszás (előfutás) 1. Hinton (angol) 3 perc 19.06 mp. 2. Bienenfeld (osztrák) 3 perc 24 mp. 3. Huyhens (holland) 3 perc 28 mp. Második előfutás. 1. Astein (holland) 2 perc 42. 2. Wolstenholme (angol) 3 perc 18.4. 3. Suchardt (német) 3 perc 21 mp.

Szülők! ITT AZ ISKOLASZEZON!

Bentlakó iskolás gyerekeik részére szükséges matraccokat, paplanokat, ágynemű- és fehérnemű vásznakat — ugyszintén kabát- és ruhaszöveteket, flanelleket, barchetokat, stb., — hallatlan olcsó áron és mégis garantált elsőrangú minőségben szerezhetik be, rövidideig tartó, egyetlen

VÉGKIÁRUSÍTÁSUNKON

ASCHER TESTVÉREK

NAGYÁRUHÁZA

BRASSÓ, KAPU-UTCA 5

Közgazdaság

Az erdélyi magyar vagyonok utolsó roncsai forognak veszélyben

Egységes erdélyi bankfronti készül

Gyárfás Elemér szenátor, az erdélyi bankszindikátus elnöke nyilatkozik a kormány és a Nemzeti Bank eddigi pénzpiac-mentési műveleteiről

Usznak a milliók a bizalomválság sodrában

Bukarest, augusztus 25.

Mindenekelőtt tegyünk egy megállapítást: azt nevezetesen, hogy a belföldi pénzpiac, amely az impériumváltozás óta a legkritikusabb szakát élte át az elmúlt két hét folyamán, kezd valahogy elrendeződni. Ezzel természetesen még közről sem akarjuk azt mondani, hogy most már rendben van minden, mert bizony beteg még a mi pénzpiacunk nagyon! Ebben a nagy pénzpiaci krízisben az egyetlen, nem is nagyon örömteljes vigasz, hogy nem csak nálunk vannak bajok, hanem igen sok helyen, majdnem egész Európában...

Bennünket elsősorban persze, — a magunk baja érdekel.

Ahogy mondani szokták, pénzpiacunk betegágyánál nap-nap után konziliumot tartanak a hivatalos pénzügyi professzorok és mi, akik szenvedő részesei vagyunk a lázban tajadó beteg pénzpiacnak,

feszülten figyeljük és aggodással tekintünk az operációk elé, amelyeket a professzor urak a beteg piac megmentése érdekében végrehajtanak.

Két hét óta, vagyis azóta, hogy a nagy vajdás tart, már történt egy-két operáció, de hogy ezeknek a hatásaként kezdene elrendeződni a felkavart pénzpiac, azt nem igen mondhatnánk. Az elrendeződés folyamatát egyelőre az a reakció indította meg, amely minden válságot követni szokott, amikor a válság már elérte mélypontját.

MIT TETT EDDIG A KORMÁNY A PÉNZPIAC ÉRDEKÉBEN?

Hogy mit tett eddig a kormány és a Nemzeti Bank, vagyis a két legnagyobb hatalom a pénzpiac érdekében, azt nagyon könnyen össze lehet foglalni, de az intézkedések hatásait már annál nehezebb kiszámítani. Egyet minden esetre meg lehet állapítani: hogy

nem egyforma mértékkel szabták a pénzpiaci segítség adagolását.

Igaz, a szanalási akcióknak még csak a kezdetén vagyunk, tehát korai volna még abszolút következtetéseket, vagy megállapításokat tenni, de annyit mégis leszögezhetünk, hogy

minden mentési akció, ami eddig történt, öt nagybank érdekét szolgálta elsősorban.

Miben nyilvánul meg a kormány és a Nemzeti Bank pénzpiaci mentése?

1. Hogy a bukaresti öt nagybankból alakult szindikátusnak hitelét a Nemzeti Bank a rendes hitelkereteken felül egy milliárd lejjel felemelte.

2. Hogy az öt nagybank közül háromnak a tárcájában elfekvő Steua Romana nacionalizált petroleum vállalat részvényeit, számszerint 455 ezer darabot a pénzügyminisztérium átveszi, mégpedig a 200 lejes tőzsdei árfolyammal szemben 600 lejért darabonként, vagyis annyit, amennyiért 1926-ban a bankok a részvényeket vásárolták és erre az állam kb. 200 milliót fizet rá.

3. Hogy a kormány a nagybankok érdekességéhez tartozó iparvállalatokkal szemben fennálló mintegy másfél milliárd lejre rugó tartozását kifogja fizetni, hogy a vállalatok viszont a nagybankoktól felbontott kölcsöneiket fizethessék vissza.

Ebben a három pontban foglalt operációk voltak azok, amelyeket a kormány pénzügyére és a Nemzeti Bank kormányzója a pénzpiac megmentése érdekében végzett. A negyedik operáció most volna folyamatban. Ez abban jutna kifejezésre, hogy

állítólag megszerbezik a nagyobb vidéki bankokat.

Miként a bukaresti öt nagybankot, a vidéki nagyobb bankokat is szindikátusba akarják tömöríteni, nem országosan, hanem országgrészenként. Hogyan fogják ezt keresztülvinni? milyen támogatásra számíthatnak

a vidéki nagybankok? nem lehet tudni. Az operáció előkészítése most van folyamatban.

KRITIKAI SZEMMEL...

Kritikai szemmel nézve a dolgokat, természetesen minden másképp hat. Ma délelőtt Bukarestbe érkezett Gyárfás Elemér szenátor, az Erdélyi Bankszindikátus elnöke, hogy a pénzügyminisztériumban és a Nemzeti Banknál az erdélyi magyar pénzintézetek lehetőségeiről tájékozódjék. Gyárfás Elemér az alábbiakban fejtette ki véleményét a B. L. munkatársa előtt az eddigi pénzpiaci mentésről:

— Bármilyen szempontból nézzük is azokat az intézkedéseket, amelyeket a kormány és a Nemzeti Bank a pénzpiac szanalása érdekében eddig fogantatosítottak, — mondotta Gyárfás szenátor —, nem elégtetnek ki, különösen bennünket erdélyieket nem.

Ami intézkedés eddig történt, az tulajdonképpen öt bukaresti nagybank érdekét szolgálja, ami nem igazságos és nem is méltányos.

Ha közérdek az, hogy a bankokat mentse a kormány, akkor nem lehet kivétel öt nagybank, hanem az összes bankokat menteni kell, különösen akkor, ha ez a mentés áldozatába kerül az államnak, amely az adózók filléreiből fordít jelentős summát erre a mentési akcióra. Ha kiakarunk kerülni a válságból és ehhez a kormány erejéhez képest segítőkezet akar nyújtani, akkor

Az erdélyi bankoknak nincsenek Steua-részvényeik...

— Milyen az erdélyi bankok helyzete?

— Merem mondani, hogy viszonylagosan jobb, mint az ország bármely területén dolgozó bankoké. Bármelyik erdélyi bank aláveteti magát a legszigorúbb vizsgálatnak. Az erdélyi bankoknak nincsenek Steua Romana részvényeik, amelyeken veszíteni lehet, vagy veszíthettek volna. Mindegyiknek meg van a maga szolid bázisa, a kihelyezései jók, de a végtelékig és mindenkinek egyszerre fizetni, ezek sem tudnak. De

ha egy bank a mai időkben nem tud minden fizetési igényeknek megfelelni, az nem jelenti azt, hogy a bank rossz.

A bank elvégre nem tarthatja a kasszájában a betétes pénzt, hanem kifizeti azt. Ebből

Az erdélyi magyar vagyonok utolsó roncsai

— Az az öt milliárd lej, — folytatta Gyárfás szenátor — ami az erdélyi magyar pénzintézeteknél el van helyezve, az erdélyi magyarság utolsó bástyája.

Ha ez elbeszne, nagyobb tragédia volna, mint a földreform, nagyobb mint az esküt nem tett magyar tisztviselők tömeges elbocsátása, mert ennél többje nincsen az erdélyi magyarságnak.

Nincsen bankigazgató Erdélyben, aki ezt nem tudná, de tudniuk kellene a betéteseknek is, akiknek türelmetlensége vagy meg gondolatlansága még nagyobb lavinát indíthat meg, amelynek aztán nem lehet belátni a következményét.

— Nem győzőm eléggé hangsúlyozni, — folytatta tovább Gyárfás szenátor —, hogy az erdélyi magyar pénzintézeteknél nincsen baj, a betétesek nyugodtak lehetnek. Az az erdélyi bank, ahol gondatlanság, vagy bünyös könnyelműség történt az üzletvitelnél, régen elhullott már, amelyek ma még megmaradtak, azok minden kritikát nyugodtan kiállanak. Szinte érthetetlen, hogy

ha a betétes kedvezőtlen híreket kap egy olyan bankról, amelyhez neki semmi köze,

a kormánynak az egyenlőség elve alapján kell eljárnia, minden bankon segíteni kell olyan mértékben, amilyenre helyzete és jelentősége, vagy betétállománya pedesztálja.

— Mi a véleménye szenátor urak arról, hogy országgrészenként meg akarják szervezni a nagyobb pénzintézeteket, ugyancsak szindikátusi alapon.

— Ha regionálisan is csak a nagybankokat akarják szindikátusba tömöríteni, akkor az ugyan úgy nem megoldás, mint ahogy nem oldotta meg Bukarest pénzpiaci problémáját az öt nagybankból alakult szindikátus. A kisbankok a maguk piacain semmivel sem kisebb jelentőségűek, mint a nagybankok a városokban. Ettől eltekintve,

a betétek nagyobbik része nem a nagybankoknál van, hanem ellenkezőleg, — a kisbankoknál.

Kilehet ugyanis mutatni, hogy az ország összes kisbankjainál több betét van elhelyezve, mint a kimondottan nagybankoknál. Ez természetes is, hiszen a nagybankok nincsenek ráutalva kizárólag a betétekre, külföldi kölcsönökkel, nagyobb visszeszámi olási hitelekkel operálnak, míg a kisbankok a betétekre voltak és vannak ráutalva. A kisbankok szindikátusba való tömörítése — ha már ezt akarják, — ugyanolyan fontos, mint a nagybankok szindikálizálása.

ből önként következik, hogy egy nagyobb tömegű betételvonásnál a bank csak úgy tud minden visszafizetési igénynek eleget tenni, ha ő viszont az általa kihelyezett hiteleket vonja be. Ehhez mindenképp idő kell, márpedig azt is tekintetbe kell venni, hogy a legjobb adós sem képes a mai viszonyok között, amikor más bankból nem kaphat pénzt, tartozását azonnal visszafizetni a hitelező banknak.

— Hogy milyen megalapozottak az erdélyi magyar bankok, az kitűnik abból, hogy az öt milliárd lejnyi betéttel szemben, ami a bankoknál el van helyezve, a bankoknak maguknak egy milliárdnál nagyobb tőkeállományuk van, ebből 645 millió lej a részvénytőke és 365 millió lej a tartalék.

miért rohan a saját bankjába, hogy innen kivegye a betétjét?

Hogy ez a lélektani jelenség mennyire elfajult, arra a következő példák világítanak rá. Amikor hetekkel ezelőtt megkezdődött a rón az erdélyi bankok ellen, voltak bankok, amelyek halomba rakták a milliókat a pénztáruk előtt, hogy megnyugtassák a betéteseket. Erre az történt, hogy

a betétesek egymásnak vitték az örömhírt, hogy a bank minden összeget kifizet, mire tömegesebben jöttek a betétesek kivenni a pénzüket, mint azelőtt, mielőtt a milliókat kirakták.

— Vagy itt van egy nagyváradi eset:

— A bankok elhatározták, hogy egy betétesnek legfennebb 15 ezer lejt fizetnek ki egy hónap alatt, mire annyian vettek ki a 15 ezer lejtet, olyanok is, akiknek a pénzre nem volt szükségük, hogy két bank már a 15 ezer lejes tételeket sem tudta végül még az nap folyósítani.

EGYSÉGES ERDÉLYI MAGYAR BANKFRONT

Arra nézve kértünk felvilágosítást még Gyárfás szenátortól, hogy a bajok leküzdése

és a bizalomválság kiküszöbölése érdekében milyen lépésre készülnek az erdélyi magyar bankok?

— Az adott helyzetben arra a meggyőzőződségre jutottunk, hogy magunk kell a sorsunkat kézbe venni.

Komoly tárgyalások folynak az erdélyi magyar bankok vezetői között egy egységes erdélyi bankfront kiépítése érdekében.

Ebben a pillanatban még nem lehet tudni, hogy ezek a tárgyalások milyen megoldáshoz fognak vezetni.

Nem lehetetlen, hogy e bankok nagyrésze fuzionál, de mindenesetre szoros összmködést fognak létre hozni.

— Milyen kormányintézkedésre volna szükség, az ön megítélése szerint, hogy a válságból kilábaljunk?

— Mindenek előtt a pénzforgalmat kellene kormányintézkedéssel szabályozni, ezen kívül lehetővé kell tenni a kormánynak azt, hogy a kisbankok fuzionáljanak, vagy, hogy simán likvidáljanak, amint az Magyarországon történt. Végül pedig a Manoiilescu-féle Mezőgazdasági Bankot kellene minél előbb megalapítani, és működésbe helyezni, hogy a bankokat tehermentesítsék a földmívesváltók alól.

Gyárfás Elemér szenátor még a mai nap folyamán felkeresi Argetoianu pénzügyminisztert és Manoiilescu bankkormányzót, hogy az erdélyi magyar bankok helyzetét velük megtanácskozza. Hogy milyen eredménnyel? — azt majd meglátjuk.

Pogány Marcell.

Revízió alá veszik a tojás-standardizálási törvényt

Bukarest, augusztus 25.

Nemrégiben mi is beszámoltunk azokról a visszaélésekről, amelyek a standardizált tojás kivitelével kapcsolatosan történtek egyrészt a standardizálásnál, másrészt a vámoknál. Az történt ugyanis, hogy standardizált tojás helyett egyes exportőrök nem egészen friss és válogatott árut szállítottak ki az országból, miáltal főleg a német piacon újra bizalmatlanul fogadják a román tojást.

Az ipar és kereskedelemügyi minisztérium most egy új bizottságot nevezett ki a tojásstandardizálás ellenőrzésére, a régi bizottságot megszüntette és elhatározta, hogy a törvény végrehajtási utasításához új rendeletet ad ki, amely az eddigi visszaéléseket megfogja szüntetni és az ellenőrzést megszorítja. A rendelet megszerkesztése most folyik.

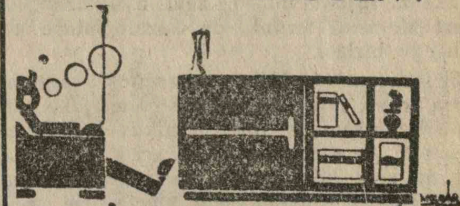
Tőzsde

1951 augusztus 25.

Zürich (nyitás): Berlin —, Amsterdam 207.00, Newyork 515 és háromnyolcad, London 2494 és egynegyed, Páris 2012 és egynegyed, Milánó 2685, Praha 1520, Budapest 9002.50, Belgrád 905 és háromnegyed, Bukarest 505.50, Varsó 57.50, Bécs 72.15.

HA BUTOR

LEGYEN:

SZÉKELY & RÉTI

BUTOR.

GYÁRÁBÓL

MAROSVÁSÁRHELY

BUKAREST

BRASSÓ

NAGYSZEBEN

MOTTO:

ELSŐKÉZBOL — A LEGJOBBAT — LEGOLCSÓBBAN, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL!

A berlini VICTORIA

ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ R. T.

ALAPÍTOTT 1853-ban.

Bejegyezve az Ilfovi Törvényszéknél 22/31. Monitor Oficial 32/31. szám alatt.

Biztosított tőke 1930-ban több mint 49.800.000.000 Lei

Tartalékok 16.400.000.000 "

Befizetett részv.-tőke 1930-ban több mint 120.000.000 "

vállal mindenfajta életbiztosítást.

Romániai igazgatóság BUKAREST, Bd. ACADEMIEI 4. Telefon 348/79.

Fiókgazgatóság: Brassó, Fogaras, Háromszék, Udvarhely és Csikmegye részére: HERZOG & ADLER, Brassó, Ferdinánd király körút 6 Telefon: 469

Szerkesztői üzenetek

Titkár. Nem jogosít az önkéntességre. Erettségi kell.

L. B. Szatmár. A forradalom zavarai közt nem igen történhetett baja a K. öccsének, de különben is nem olyan nagy idő az, amióta nem irt Chiléből, hogy komolyan kellene aggódniok. Ha még néhány hónap elteltne, hogy nem kapnak tőle írást, akkor lehet majd érdeklődni a román konzulátus utján. Ha pedig nagyon nyugtalanok, akkor már most is.

Weinmann Géza, Bánffyhungad. Az előfizetők „leapasztására” vonatkozó fenyegetésétől nem ijedünk meg. Mi lapot csak pénzért adunk.

N. I. Gyimes. Tessék a Scoala de Agent Veterinar (Cluj) vagy a Scoala superioara Veterinar igazgatóságához (Bukarest) fordulni bővebb információért.

Nagyarád. Köszönjük szíves ajánlását, de sajnálatunkra nem fogadhatjuk el, mivel ott már van állandó tudósítónk.

S. L. Tessék most már kis türelemmel lenni; a pontos szöveg rendelkezésre fog állni, mert a rendelet nyilván megjelenik a hivatalos lapban is. Ha a B. L. legutóbbi tudósítását ez ügyről elolvasta, már némileg tájékozódhatott is a nosztrifikálási rendelet lényegéről. A Monitorul Oficialhoz a prefekturán, vagy a pénzügyigazgatóságon juthat hozzá. Szívesen engednek betekintést.

B. I. Son Excellence, Benito Mussolini, Président du Conseil Róma (Italia) Palais Chigi.

V. E. Halmágy. Ha beküldi, szívesen megvizsgáltatjuk szakértőkkel és meg is értékeljük. A visszajuttatáshoz küldjön bélyeget.

Dohánymonopólium. Panaszát, hogy a nagytőzsdések a monopolcikkeket kötelesek saját költségükön kiszállítani a falusi kereskedőkhöz, minélfogva új súlyos költségekkel terhelik meg őket, nagyon is megértjük, de az orvoslást csak a pénzügyminisztériumtól vagy az illető bérlembanktól lehet várni. Álljanak össze és próbálják meg.

I. A. Tessék majd az ottani prefekturán, vagy pénzügyigazgatóságon megnézni a hivatalos lapot. Még idáig nem jelent meg a M. O.-ban.

M. B. 1. Annnyira szakszerű és komplikált ez a fizetésügy, hogy véleményt nem mondhatunk. Szükség esetén tessék a Magyar Párt bukaresti irodájának (Str. Transilvaniei 6) segítségét igénybevenni. 2. Ha betegséggel igazolja nyugdíjjogosultságát, nem kell az 57 éves kort megvárnia? 3. Nem valószínű. 4. Bizonyára a tanítói oklevélre is.

P. A. Tessék az ottani megyei prefekturán, vagy a pénzügyigazgatóságon betekinteni a M. Oficiálba. A N. Romanesc illető számát, sajnálatunkra, nincs módunkban megküldeni, de valamely hírlapárus utján megszerezheti.

L. A. ref. lelkész. Az adományokat egyéenként, sajnálatunkra, nem nyugtázhatjuk, mert nincs rá terünk, de összefoglalóan adjuk egy hírből.

Szilágyosmilyó. Mély részvétellel vagyunk sorsa iránt, hogy egyetlen szeretett fiát, aki családfenntartó is volt, tragikus módon elvesztette, de a halál körülülvényletétől panaszát nem közölhetjük, mert egyoldalúan ilyen súlyos vádak nem vihetők a nyilvánosság elé. Tessék a bírósághoz, vagy az orvosi kamarához fordulni panaszával, s

mihelyt azt úgy ott lesz, mi is beszámolunk róla.

Rovine. Az új cégtörvény szerint igen. De azért tessék az illetékes ipartestületen és iparkamarában is még érdeklődni.

D. D. gazdálkodó. Meg vagyunk róla győződve, hogy amennyiben az ön panasza jogos és Bethlen István gróf volt miniszterelnök erről tudomással bír, ön megkapná a kívánt kártérítést és elégtételt. A sajtó nem hívott ebben a tisztán magánjogi ügyben állást foglalni, annál kevésbé, mert már bírói ítélet is van, amely Önt keresetével elutasította.

Tanácstalan. Igen, valamely szakiskola volna a legjobb; például a kolozsvári építőszakipari, ahonnan a temesvári műgyemtre mehet.

U. Gy. E magyar sorsjegyek egyike sem ér pénzt, s a kihúzott nyeremények összege is oly minimális, hogy még egy levél portóját sem fedezik.

Iskolák Egyesületek

— A HÉTFALUSI MAGYAR IFJUSÁG MŰSOROS ESTÉLYE. A brassómezei Hétfalu magyar ifjúsága szeptember hó 29-én, szombaton este 9 órai kezdettel táncos egybekötött műsoros estélyt rendez a hosszafalusi Szabó-féle vendéglő nagytermében. Az estély tiszta jövedelmét a felsőfalvi tűzkárosult székelyek felségélyezésére fordítják. A Sipos András, Szabó Béni, Szele Béla dr., Kiss Kálmán dr. és Papp Endre dr. fővénkörsége alatt rendezett és igen nívós és változatos műsorú estély iránt általános érdeklődés nyilvánul meg megverszerte és így előreláthatólag ez az estély úgy erkölcsileg, mint anyagilag a legfényesebb siker jegyében fog lezajlani.

— A BRASSÓI REF. KÖZÉPISKOLÁBAN: a felsőkereskedelmi iskolában, a leánygimnáziumban és a 2 éves női kereskedelmi tanfolyamon a beiratások folyamatosan vannak. Az új miniszteri rendelet szerint a gimnázium IV-ik osztályát csak azok a tanulók végzik, kik a liceumban szándékoznak tovább tanulni. — Azok a tanulók, kik a felsőkereskedelmiben, vagy bármely más szakiskolában akarják folytatni tanulásukat, beiratkozhatnak az eddigi eljárás szerint felvételi vizsga nélkül a gimnázium III-ik osztályának végzése után. Az ilyen szakiskolába lépő tanulók megkapják a Certificat de Absolvire-t a III-ik osztály végzésével.

★ BEIRATKOZÁSOK. A brassói magyar evangélikus 7 osztályú elemi iskolában a beiratkozások megkezdődtek. Felkérjük a szülőket, hogy tanköteles korban levő gyermekeiket augusztus hó 31-ig irassák be. (Lópiacz 34.) A tanítás szeptember hó 1-én megkezdődik. — Az igazgatóság.

— PÁLYÁZAT TANÁRI ÁLLÁSRA. A nagyenyedi ref. tanítóképző-intézet igazgatósága pályázatot hirdet egy román nyelvi helyettes tanári állásra. Pályázhatnak legalább liceumi vizsgával és szemináriumi gyakorlatokkal rendelkező férfiak. Pályázati határidő augusztus 31. Pályázni óhajtok, a szükséges okmányokkal (születési, állampolgársági, végzettségi igazoló bizonyítványok) felszerelt kérésüket, a fizetési igény megjelölésével f. hó 31-ig küldjék be a nagyenyedi tanítóképző intézet igazgatóságához. Auid—Nagyenyed, 1931. augusztus 20. — Az igazgatóság.

— AZ ÚJ ISKOLAI ÉV A NAGYENYEDI REF. TANÍTÓKÉPZŐBEN az új miniszteri rendelkezés szerint az 1931—32. iskolai év szept. 1-én kezdődik. Az összes vizsgálatok szeptember 1—2-án lesznek. A tanévet szept. 1-én délelőtti nyitjuk meg. A tanítás szept. 3-án reggel kezdődik. A beiratkozások végző határideje augusztus 31-ike. Minden tanuló augusztus 31-ig érkezzen meg. Auid—Nagyenyed, 1931. aug. 21. — igazgatóság.

— ELŐFIZETŐINK kisérij elemmel a címkéjükön feltüntetett lejáratot A lap zavartalan expedíálása érdekében gondoskodjanak idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár póstán, akár megbízottunk utján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárat szerepel-e a címkén. Ellenkező esetben közvetlenül a kiadóhivatalban kell reklamálni.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 750, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25%o engedmény. Állást keresőknek 25%o kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Megvételre keresünk egy 320 550 lóerős használt GÖZGE-PET. Félstabil előnyben. A helyet, árat és technikai adatokat kérjük. REGNA, Bistrița. 14448

Uj vagy használt GYASZ-KOCSIKAT keresek megvételre. Cimeket a brassói kiadóhivatalba kérem leadni. 14480

ZONGORÁT, angol mechanikájút, bébevennék. Ajánlatok „Megfelelő dotáció” jelíggel a brassói kiadóba kérek. 14494

HALÓSZOBA, klubgarnitúra, konyha, előszobaberendezés, jégszekrény, alig használt eladó, darabonként is. Cím 14500 sz. alatt a brassói kiadóban.

Állást nyer

Jó fellépésű, megbízható házali ügynökök kerestetnek. Cím 14460 szám alatt a brassói kiadóban.

Masamódot azonnali belépésre keresünk fiókiüzletünk részére. Chic de Paris, Brassó. 14497

Jó referenciákkal bíró főmólnár kerestetik „Regina” malom, Cristur, Jud. Odorheiu 14502

Állást keres

Előrangú perfekt szakácsné ajánlkozik azonnalra minde-nesnek is elmegy, Basána Bukarest, Str. Joanitecu 23. prim Pantilimon. 14501

Fiatall szobabegéd kifizető, vagy bármilyen állást vállall Brassó, Dobrudza-u. 23. 14499

Lakás

Elvállalok 2 urfiut (diák) teljes ellátásra. Czitrom, Brassó, Vasut-utca 16. 14499

Egy szoba konyha lakás kéttagu családnak azonnal kiadó. Brassó, Rókus-utca 6. 14499

Megvételre keresek néhány ezer RÉGI TÉGLÁT. Cím 14488 szám alatt a brassói kiadóban.

Iskolásgyerekeket teljes ellátásra felveszek. Weinbergerné, Brassó, Cérna-utca 11. 14492

Uricsalád kosztos leányokat teljes ellátással elvállal. Cím 14498 sz. alatt a brassói kiadóban.

AUTOBUSZ MENETREND

Csucsá—Bucium—Zilah között

Indul	Érkezik
Csucsáról reggel	Buciumba 7:05
Buciumból	Zilahra 8:10
Zilahról	Buciumba 2:15
Buciumból	Csucsára 4:15

Csucsán bevárja az összes hajnali vonatokat. Legjobb csatlakozás Zilahról—Simleura. Csatlakozás Csucsán a délutáni vonatokhoz. CLUJ felé 3:35, ORADEA felé 4:59-kor

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő

Braşov—Brassó, Kapu-utca 56—58. Telefon-interurban: (szerk. és kiadóhivatal) 1—77 és 82
Bucureşti—Bukarest I, Boulevardul Schitu Măgureanu 21. Telefonszám: 363—64

AGRASSOI LAPOK avondavallalatának kiadása és rotáció avonása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokra negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsófehérvármegyék részére: Déva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Arad: Piaţa Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Bukarest: Dia Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Dés: Str. S. Barnuţiu 10. (Oszkó Kálmán) — Kolozsvár: Str. Dubaiailor 7. (vot Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád, Str. Bererie 1 (Sörház-u.) — Marostordamegye: Szabó Jenő Cima. Marosvásárhely. Strada Reghiulu 10. — Nagyszeben: Strada Turnulu 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rácoz-ut 37 (Kertész László) Szatmár- és Máramarosmegyék részére. — Szilágyosmilyó: (Helyerin Ernő) — Temesvár: Gyárváros, Igris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Reşele Ferdinand 25 (Dánes István)

Központi szervezők. pénzfelvételi jogosultsággal. Bartha Géza, Dán Mózes.
HIRDETÉSEKET teivesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden oei- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

SZABO DEZSÓ

az utolsó évtized legtöbbet emlegetett és legtöbbet olvasott magyar írójának művei

mélyen leszállított árakon!

Az elsodort falu. Olcsó, propaganda kiadás. 130 lej. 3 kötetben

Rendes kiadások, tinom papiron az eredeti árak egyharmadáért!

	Eddigi ár:	Leszállított ár:
Jaj!	160.—	60.—
Nincs menekvés	160.—	60.—
Mesék a kacagó emberről	160.—	60.—
Panasz	160.—	60.—
Egyenes út	160.—	60.—
Tanulmányok és jegyzetek	160.—	60.—
Ölj!	160.—	60.—

A 7 kötet együtt fizetve 1120 lej helyett 400 lej. — A 6 első kötet együtt, aranyozott egészvászonkötésben 1500 lej helyett csak 515 lej

Rendeljen azonnal, mert megrendeléseket azok beérkezésének sorrendjében s csak amíg a készlet tart, intézhetünk el fenti kedvezményes árakon.

Brassói Lapok Könyvosztálya

Látogassa meg a Levante-i Mintavásárt BARI-ban (Olaszország)

Nemzetközi Mintavásár

1931. szeptember 6—21.

A keleti és balkán-országok legfontosabb mintavására — Menetdíjkezdvmények a vasutakon és hajóáratokon

Felvilágosítást ad: CAMERA ITALIA-NÁ de COMERŢ din ROMÂNIA Bucureşti, Str. Melodie 1 és a

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA Bucureşti, Cal. Grivitei 128 H. O.